

SPRENDIMAI

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2011 m. rugsėjo 20 d.

dėl priemonės C 35/10 (ex N 302/10), kurią planuoja įgyvendinti Danija nustatydamą internetinių lošimų mokesčius Danijos azartinių lošimų mokesčių įstatyme

(pranešta dokumentu Nr. C(2011) 6499)

(Tekstas autentiškas tik danų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2012/140/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas pagal šias nuostatas ⁽¹⁾ ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) 2010 m. liepos 6 d. Danijos valdžios institucijos, siekdamos teisinio tikrumo, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 108 straipsnio 3 dalį pranešė apie 2010 m. birželio 25 d. priimtą įstatymo dėl azartinių lošimų mokesčių L 203 (toliau – Azartinių lošimų mokesčių įstatymas) ⁽²⁾ pasiūlymą. 2010 m. rugpjūčio 11 d. ir 2010 m. rugsėjo 22 d. raštais Komisija paprašė pateikti daugiau informacijos. Prašomą informaciją Danijos valdžios institucijos pateikė 2010 m. spalio 20 d. raštu.
- (2) Komisija taip pat gavo du atskirus skundus dėl siūlomo Azartinių lošimų mokesčių įstatymo: vieną jų 2010 m. liepos 23 d. pateikė Danijos žaidimų automatų gamintojų asociacija (DAB), kitą 2010 m. rugpjūčio 6 d. – realių

lošimo namų (kazino) valdytojas „Royal Casino“. Abu skundai 2010 m. rugsėjo 23 d. perduoti Danijos valdžios institucijoms, kad jos galėtų pateikti savo pastabas. Danijos valdžios institucijos pastabas pateikė 2010 m. spalio 20 d. raštu.

- (3) 2010 m. lapkričio 10 d. Briuselyje įvyko susitikimas su Danijos valdžios institucijomis, kuriame aptartas jų pateiktas pranešimas ir abu minėti skundai. Tame susitikime Danijos valdžios institucijos pateikė pranešimą „Dėl valstybės pagalbos tyrimo kilusi dilema“, kuriame taip pat pareiškė ketinimą atidėti įstatymo, apie kurį buvo pranešta, įsigaliojimą, kol Komisija priims sprendimą ⁽³⁾.
- (4) 2010 m. gruodžio 14 d. Komisija pranešė Danijai apie savo sprendimą pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą dėl priemonės, apie kurią buvo pranešta. Komisijos sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽⁴⁾. Komisija paprašė suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas.
- (5) Danijos valdžios institucijos 2011 m. sausio 14 d. raštu pateikė savo pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą.
- (6) 2011 m. vasario 11–22 d. gautos septyniolikos suinteresuotųjų trečiųjų šalių pastabos ⁽⁵⁾. Danijai suteikta galimybė atsakyti į šias pastabas, kurios jai persiųstos 2011 m. kovo 16 d. Danija pateikė Komisijai savo pastabas 2011 m. balandžio 14 d. raštu.

⁽¹⁾ OL C 22, 2011 1 22, p. 9.

⁽²⁾ Įstatymas Nr. 698 dėl azartinių lošimų mokesčių (dan. *Lov om afgifter af spil*).

⁽³⁾ Iš pradžių priemonė, apie kurią pranešta, turėjo įsigalioti 2011 m. sausio 1 d., tačiau siekiant laikytis valstybės pagalbos taisyklių, Azartinių lošimų mokesčių įstatymo 1 dalies 35 straipsnyje numatyta, kad įstatymo įsigaliojimo datą nustatys mokesčių ministras.

⁽⁴⁾ Žr. 1 išnašą.

⁽⁵⁾ Žr. 5 skirsnį.

2. PRIEMONĖS APIBŪDINIMAS

- (7) Pradėjus pažeidimo tyrimo procedūrą ir 2007 m. kovo 23 d. nusiuntus pagrįstą nuomonę dėl sporto lažybų paslaugų laisvo judėjimo Danijoje kliūčių⁽⁶⁾, Danijos Vyriausybė nusprendė pakeisti lošimų ir lažybų paslaugas reglamentuojančius nacionalinės teisės aktus ir vietoj esamos monopolijos sukurti reguliuojamą iš dalies liberalizuotą monopoliją. Buvo manoma, kad esamą tvarką būtina liberalizuoti, *inter alia*, siekiant atitiktis ES teisės aktams, taip pat siekiant mažinti kitose jurisdikcijose įsisteigusių lošimų paslaugų teikėjų nelegaliai teikiamų internetinių lošimų paslaugų keliamą grėsmę.
- (8) Azartinių lošimų mokesčių įstatymas, apie kurį pranešta, įtrauktas į azartinių lošimų sektoriaus liberalizavimo įstatymų rinkinį⁽⁷⁾. Pagal Azartinių lošimų įstatymo 1 straipsnio nuostatas pastaruoju azartinių lošimų paslaugas reglamentuojančių įstatymų pakeitimu siekiama šių bendrųjų tikslų:
- riboti azartinių lošimų paslaugų vartojimą,
 - apsaugoti jaunimą ir kitus pažeidžiamus asmenis nuo su azartiniais lošimais susijusio išnaudojimo arba priklausomybės,
 - apsaugoti lošėjus užtikrinant azartinių lošimų tinkamumą, patikimumą ir skaidrumą, ir
 - užtikrinti viešąją tvarką ir neleisti naudoti azartinių lošimų nusikaltimams tikslams.
- (9) Azartinių lošimų įstatyme nustatyta, kad „jeigu šiame įstatyme arba kituose teisės aktuose nenumatyta kitaip, azartinių lošimų paslaugas teikti arba lošimus organizuoti leidžiama tik turint licenciją“. Be to, lošimų organizavimas ir paslaugos apmokestinami (Azartinių lošimų mokesčių įstatymo 1 straipsnis).
- (10) Azartinių lošimų įstatymo 5 straipsnyje pateikta azartinių lošimų apibrėžtis, apimanti šią veiklą: i) loterijas, ii) kombinacinius lošimus ir iii) lažybas.
- (11) Kombinaciniais lošimais vadinama „veikla, kurioje dalyvaujantis asmuo gali laimėti prizų, o jo tikimybė laimėti priklauso tiek nuo igūdžių, tiek nuo atsitiktinumo“. Taigi kombinaciniais lošimais vadinami dažnai lošimo namuose (kazino) organizuojami lošimai, pavyzdžiui, ruletė, pokeris, „Baccarat“, „Black Jack“, taip pat grynųjų pinigų lošimų automatai.
- (12) Azartinių lošimų įstatymo 5 straipsnyje apibrėžti internetiniai lošimai – tai yra „azartinių lošimų paslaugos, kurias paslaugų teikėjas teikia lošėjui nuotolinio ryšio priemonėmis“. Tame pačiame straipsnyje apibrėžti realūs lošimai: tai „lošimai, kuriuose fiziškai dalyvauja lošėjas ir lošimų paslaugų teikėjas arba paslaugų teikėjo atstovas“. Lažybų paslaugos apibrėžtos kaip „veikla, kurioje dalyvaujantis asmuo gali laimėti prizų lažindamasis dėl būsimo įvykio arba to įvykio baigties.“
- (13) Pagal Azartinių lošimų mokesčių įstatymo 2–17 straipsnių nuostatas apmokestinami šie lošimai: i) loterijos, įskaitant klasių loterijas (angl. *class lotteries*) ir ne pelno tikslais rengiamas loterijas, ii) lažybos, įskaitant vietos lažybų fondus, iii) realūs lošimo namai, iv) internetiniai lošimo namai, v) grynųjų pinigų lošimų automatai, įrengti žaidimų automatų salonuose, užieigose, baruose ir kitur; vi) lošimai be statymų.
- (14) Azartinių lošimų mokesčių įstatyme nustatyti skirtingi lošimų internetiniuose ir realiuose lošimo namuose mokesčių tarifai.
- (15) Pagal Azartinių lošimų mokesčių įstatymo 10 straipsnį veiklos vykdytojai, turintys realių lošimo namų veiklos licenciją, moka bazinį 45 % mokesť nuo bendrųjų lošimo pajamų (BLP, tai yra visų statymų suma išskaičius laimėjimus), atėmus kasoje esančių žetonų vertę, ir papildomą 30 % mokesť nuo BLP (atėmus kasoje esančių žetonų vertę), kurių suma (apskaičiuojama kas mėnesį) viršija 4 mln. DKK⁽⁸⁾.
- (16) Pagal Azartinių lošimų mokesčių įstatymo 11 straipsnį veiklos vykdytojai, turintys internetinių lošimo namų veiklos licenciją, moka mokesť, kuris sudaro 20 % jų BLP.
- (17) Veiklos vykdytojai, turintys licenciją grynųjų pinigų lošimų automatams įrengti žaidimų automatų salonuose, užieigose, baruose ir kitur, moka mokesť, kuris sudaro 41 % BLP. Papildomas 30 % mokesť mokamas už lošimų automatus užieigose, baruose ir kitur, kai BLP viršija 30 000 DKK, taip pat už lošimų automatus žaidimų automatų salonuose, kai BLP viršija 250 000 DKK⁽⁹⁾.
- (18) Azartinių lošimų įstatyme nustatyti licencijų mokesčiai: kiekvienas veiklos vykdytojas, prašantis išduoti lažybų arba internetinių lošimo namų veiklos licenciją, turi sumokėti vienkartinį 250 000 DKK mokesť (350 000 DKK, jeigu prašoma tiek lažybų, tiek internetinių lošimo namų veiklos licencijos) ir kasmet mokėti licencijos mokesť, kuris priklauso nuo lošimų pajamų dydžio ir gali būti nuo 50 000 DKK iki 1 500 000 DKK.

⁽⁶⁾ Pažeidimo tyrimo procedūra Nr. 2003/4365. Taip pat žr. IP/07/360.

⁽⁷⁾ Azartinių lošimų įstatymas (Nr. 848, 2010 m. liepos 1 d.); Loterijų ir žirgų bei šunų lenktynių pelno paskirstymo įstatymas (Nr. 696, 2010 m. birželio 25 d.); Įstatymas dėl „Danske Spil A/S“ įstatų (įstatymas Nr. 695, 2010 m. birželio 25 d.).

⁽⁸⁾ 1 Danijos krona (DKK) ≈ 0,13 EUR.

⁽⁹⁾ Pagal Azartinių lošimų mokesčių įstatymo 12 straipsnį mokami šie papildomi mokesčiai: 3 000 DKK per mėnesį už kiekvieną lošimų automata, kai automatų yra 1–50, ir 1 500 DKK per mėnesį už kiekvieną papildomą lošimų automata, kai automatų skaičius viršija 50.

- (19) Azartinių lošimų akte nustatyta, kad internetinių lošimų paslaugų teikėjai turi būti įsisteigę Danijoje, o jei jie yra įsisteigę kitoje ES arba EEE valstybėje narėje – turėti patvirtintą atstovą Danijoje (27 straipsnis).

3. PROCEDŪROS PRADĖJIMO PRIEŽASTYS

- (20) Komisija dėl atitinkamos priemonės pradėjo SESV 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą oficialią tyrimo procedūrą remdamasi tuo, kad ta priemonė gali būti valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- (21) Visų pirma, Komisija manė, kad nagrinėjamą priemonę, remiantis Teismo praktika, galima laikyti atrankinio pobūdžio priemone. Komisija priminė, kad vertinant, ar kokia nors mokestinė priemonė yra atrankinė, ar ne, reikia ištirti, ar pagal tą priemonę tam tikroms įmonėms suteikiamas pranašumas prieš kitas įmones, kurios, vertinant pagal priemonės tikslus, yra panašioje teisinėje ir faktinėje padėtyje⁽¹⁰⁾.
- (22) Atsižvelgdama į internetinės ir realiose lošimo vietose vykdomos lošimų veiklos pobūdį, su abiejų rūšių lošimais siejamą socialinį potyrį ir vartotojų socialines bei ekonomines aplinkybes, Komisija suabejojo, ar internetinės ir realiose lošimo vietose vykdomos lošimų veiklos skirtumai yra pakankamai reikšmingi, kad šių dviejų rūšių lošimų veiklos nebūtų galima laikyti teisiškai ir faktiškai panašia ją apmokestinant pagal Azartinių lošimų mokesčių įstatymą.
- (23) Be to, tame procedūros etape Komisija manė, kad jeigu ši priemonė turėtų būti *prima facie* laikoma atrankine, tai Danijos valdžios institucijos neįrodė, kad ji gali būti pagrįsta mokesčių sistemos logika.
- (24) Danijos valdžios institucijos šiuo klausimu pažymėjo, jog internetinių lošimų mokesčio tarifas yra tokio dydžio, kad būtų galima tinkamai derinti Danijos azartinių lošimų įstatymų tikslų įgyvendinimą siekiant, viena vertus, apsaugoti lošėjus ir, kita vertus, gebėti atsispirti kitose valstybėse įsisteigusių internetinių lošimų paslaugų teikėjų, kuriems taikomi mažesni mokesčių tarifai, konkurencijai.
- (25) Be to, Komisija manė, kad Danijos valdžios institucijų nurodyti Azartinių lošimų įstatymo bendrieji tikslai (žr. 8 dalį) yra pernelyg bendro pobūdžio ir nesusiję su mokesčių sistema. Kadangi pagal nusistovėjusią teismo

praktiką tik pačios mokesčių sistemos vidaus tikslai yra priimtini, Komisijos nuomone, Danijos valdžios institucijos nepakankamai pagrindė savo teiginį, kad atrankinė mokestinė priemonė yra reikalinga, nes ji atitinka mokesčių sistemos logiką.

- (26) Be to, Komisija manė, kad įstatymu, apie kurį pranešta, suteikiama mokestinė nauda naudojant valstybinius išteklius, nes renkant minėtus mokesčius internetinių lošimų veiklos vykdytojai įgyja pranašumą – jiems taikomas kur kas mažesnis mokesčio tarifas. Be to, kadangi Danijos internetinių lošimų veiklos vykdytojams šia priemone suteikiamas atrankinis ekonominis pranašumas, priemonė gali paveikti prekybą vidaus rinkoje ir iškraipyti konkurenciją.
- (27) Galiausiai Komisija suabejojo, ar priemonei, apie kurią pranešta, gali būti taikoma kuri nors iš SESV 107 straipsnio 2–3 dalyse nustatytų išimčių.

4. DANIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ PASTABOS

- (28) Danijos valdžios institucijos 2011 m. sausio 14 d. raštu pateikė savo pastabas dėl Komisijos sprendimo pradėti procedūrą.
- Pastabos dėl internetinių ir realių lošimo namų panašumo
- (29) Danijos valdžios institucijos, remdamosi savo pranešime pateiktu internetinių ir realių lošimų faktinių ir ekonominių skirtumų sąrašu, toliau laikėsi nuomonės, kad internetinius ir realius lošimus reikėtų laikyti skirtingų rūšių veikla.
- (30) Danijos valdžios institucijų teigimu, tam tikriems elektroniniams lošimams realiuose lošimo namuose ir internetiniuose lošimo namuose naudojama skirtinga programinė įranga. Danijos valdžios institucijos tvirtino, kad skiriasi ne tik technologinės platformos ir tiekėjai, bet ir patys elektroniniai lošimai, nes realiuose lošimo namuose lošėjai fiziškai dalyvauja lošimų veikloje. Joje dalyvaudami lošėjai patiria įvairių išlaidų (pavyzdžiui, mokėdami už naudojimąsi transporto priemonėmis, už įėjimą į lošimo namus ar rūbinės paslaugas, taip pat maistą ir gėrimus), kurių nepatiria lošdami internete.
- (31) Danijos valdžios institucijų nuomone, internetinių ir realių lošimų skirtingumą patvirtina tai, kad kai kuriose valstybėse narėse internetiniai lošimai yra uždrausti, tačiau realių lošimų paslaugas teikti leidžiama.

⁽¹⁰⁾ Žr. sprendimo pradėti procedūrą 73 ir tolesnius punktus.

(32) Be to, Danijos valdžios institucijų teigimu, Komisija neat-sižvelgė į savo 2006 m. atlikto Lošimų paslaugų Europos Sąjungos vidaus rinkoje tyrimo ⁽¹¹⁾ išvadas, pagal kurias internetinius ir realius lošimo namus reikėtų priskirti atskiroms rinkoms.

(33) Danijos valdžios institucijos taip pat pabrėžė, kad Komisi-sija daugiausia vertino realius lošimo namus ir neatsi-žvelgė į lošimo automatus (t. y. lošimo automatus, kurie nėra ruletė, „Black Jack“, pokeris ar kt.) realiose užieigose, baruose ir kitose vietose, taip pat žaidimų auto-matų salonuose ir lošimo namuose.

Pastabos dėl prima facie atrankinės priemonės pagrin-dimo mokesčių sistemos logika

(34) Danijos valdžios institucijos dėl priemonių pagrindimo mokesčių sistemos logika pažymėjo, kad Komisija galėjo klaidingai suprasti priemonės, apie kurią pranešta, tikslą. Šia priemone nesiekama užtikrinti Danijos azartinių lošimų sektoriaus tarptautinio konkurencingumo – ja siekiama keturių įstatymuose nustatytų tikslų (riboti azar-tinių lošimų paslaugų vartojimą; apsaugoti jaunimą ir kitus pažeidžiamus asmenis nuo su azartiniais lošimais susijusio išnaudojimo arba priklausomybės; apsaugoti lošėjus užtikrinant lošimų sąžiningumą, atsakomybę ir skaidrumą; užtikrinti viešąją tvarką ir neleisti naudoti azartinių lošimų nusikalstamiems tikslams).

(35) Danijos valdžios institucijos dėl skirtingų internetiniams ir realiems lošimams taikomų mokesčių tarifų paaiškino, kad joms tenka spręsti teisinę ir reguliavimo dilemą: viena vertus, nebegalima tęsti dabartinės monopolinės veiklos ir atidėti internetinių lošimų rinkos liberaliza-vimo, kita vertus, vienodas internetinių ir realių lošimų veiklos apmokestinimas trukdytų pasiekti Vyriausybės politikos tikslus šioje srityje.

(36) Visų pirma, Danijos valdžios institucijų teigimu, vienodai apmokestinus visų rūšių lošimų veiklą būtų nenuosekliai priimami sprendimai nepaisant taikomo apmokestinimo modelio. Pasirinktas modelis, pagal kurį visų rūšių veikla būtų apmokestinama vienodu mažesniu 20 % tarifu, būtų didelė paskata realiems lošimo namams, o tai prieštarautų bendriesiems vartotojų apsaugos interesams.

(37) Pasirinkus priešingą modelį, pagal kurį visų rūšių lošimų veikla būtų apmokestinama vienodu didesniu tarifu, kuris taikomas realiems lošimams, internetinių lošimų veiklos vykdytojai būtų atgrasyti nuo ketinimų gauti licenciją

tokioms paslaugoms teikti Danijoje, taigi įstatyme nusta-tyti liberalizavimo tikslai nebūtų pasiekti. Taip pat būtų pažeisti bendrieji vartotojų apsaugos interesai, nes inter-netinių lošimų nebūtų įmanoma veiksmingai kontro-liuoti.

(38) Danijos valdžios institucijos, siekdamos pateisinti savo poziciją, Danijos Parlamento politinių partijų vadovams įteikė Mokesčių ministerijos 2010 m. kovo 6 d. memo-randumą dėl būsimos apmokestinimo dydžio ⁽¹²⁾. Memo-randume pažymima, kad dabartinę skirtingo apmokesti-nimo tvarką reikėtų laikyti pastangomis derinti skirtingus tikslus: viena vertus, užtikrinti įstatymo vykdymą, kita vertus, padidinti mokesčines pajamas ir riboti azartinių lošimų paslaugų vartojimą.

(39) Danijos valdžios institucijų nuomone, svarstant šį klau-simą taip pat reikėtų atsižvelgti į tarptautinę konkurenciją ir į pasaulinį internetinių lošimų sektoriaus pobūdį. Danijos valdžios institucijos rėmėsi Lošimų paslaugų Europos Sąjungos vidaus rinkoje tyrimu, kuriame paży-mima, kad valstybės rinkoje tiekėjų vykdomos veiklos išlaidos neturėtų būti didesnės nei veiklos užsienyje išlaidos siekiant, kad lošimų veikla toje pačioje jurisdik-cijoje tiek vartotojams, tiek tiekėjams būtų patrauklesnė negu atitinkama veikla užsienyje ⁽¹³⁾.

(40) Be to, Danijos valdžios institucijų teigimu, Teisingumo Teismo sprendimu *Salzgitter* nustatytas principas, kuriuo remiantis Komisija, nustatydamas, ar priemonė, apie kurią pranešta, yra valstybės pagalba, neturėtų lyginti mokesčių, apie kuriuos pranešta, su kitose valstybėse narėse nusta-tytais mokesčiais ⁽¹⁴⁾, netaikomas įstatymui, apie kurį pranešta, nes realių ir internetinių lošimų veikla skirtingai

⁽¹²⁾ Šio memorandumo vertimas į anglų kalbą pateiktas Danijos valdžios institucijų 2011 m. sausio 14 d. pastabų dėl sprendimo pradėti procedūrą B priede. Memorandumas danų kalba pateiktas Danijos valdžios institucijų 2010 m. liepos 6 d. pranešimo 20 priede.

⁽¹³⁾ Šveicarijos lyginamosios teisės instituto Lošimų paslaugų Europos Sąjungos vidaus rinkoje tyrimas, Europos Komisija, 2006 m., 7 skyrius, p. 1402.

⁽¹⁴⁾ 2004 m. liepos 1 d. Sprendimo *Salzgitter* prieš Europos Bendrijų Komisiją, T-308/00, Rink. p. II-1933, 81 punktą. Šiame punkte rašoma: „Todėl siekiant išsiaiškinti, kas yra nauda su valstybės pagalbos sąvoka susijusios Teismo praktikos prasme, būtina nustatyti atskaitos tašką, kurio atžvilgiu ši nauda gali būti lygintina. Šiuo atveju, apibrėžus „įprastą“ mokesčių našta minėtos Teismo praktikos prasme, visose valstybėse narėse ar tik kai kuriose jų, taikomų mokesčių taisyklių lyginamoji analizė neiš-vengiamai iškraipytų nuostatų dėl valstybės pagalbos kontrolės paskirtį bei veikimą. Iš tikrųjų, nesant Bendrijos lygiu suderintų valstybių narių mokesčių teisės aktų, ši analizė iš esmės reikštų, kad būtų lyginamos skirtingos faktinės ir teisinės situacijos, atsiradusios dėl valstybių narių įstatymų ar teisės aktų skirtumų. Be to, šioje byloje ieškovės pateikti duomenys parodo tarp valstybių narių egzistuojančius skirtumus, ypač investicinio turto apmokestinimo pagrindo ir mokesčių tarifų atžvilgiu.“ Taip pat žr. Komisijos sprendimo C2/09 *MoRaKG: kapitalo investicijų sąlygos* (OL C 60, 2009 3 14, p. 9) 25 punktą.

⁽¹¹⁾ Šveicarijos lyginamosios teisės instituto Lošimų paslaugų ES vidaus rinkoje tyrimo galutinė ataskaita, Europos Komisija, 2006 m. (http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/gambling/study1_en.pdf).

apmokestinama tik dėl mokesčių sistemos vidinių priežasčių. Danijos Vyriausybė neatsižvelgė į kitų valstybių narių mokesčių tarifus, kad padidintų Danijos azartinių lošimų sektoriaus konkurencingumą, ji tik siekė išlaikyti tinkamą keturių politikos tikslų, nustatytų įstatyme, apie kurį pranešta, pusiausvyrą.

- (41) Be to, Danijos valdžios institucijų teigimu, Komisija klaidingai aiškino Teismo sprendimą *Salzgitter* byloje, nes ji juo remdamasi siekė ne įvertinti priemonės, apie kurią pranešta, atrankinį pobūdį, o ištirti, ar atrankinę priemonę, apie kurią pranešta, galima laikyti pateisinama.
- (42) Dėl minėtų priežasčių Danijos valdžios institucijos mano, kad jeigu mokesstinė priemonė, apie kurią pranešta, būtų nustatyta kaip atrankinė, ją reikėtų laikyti pateisinama pagal mokesčių sistemos logiką.

5. TREČIŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

- (43) Komisijai savo pastabas pateikė septyniolika suinteresuotųjų trečiųjų šalių, įskaitant skundų pateikėjus: septynios asociacijos⁽¹⁵⁾, septynios įmonės⁽¹⁶⁾ ir trys valstybės narės⁽¹⁷⁾.

Danijos valdžios institucijų pozicijai pritariančių trečiųjų šalių pastabos

- (44) Kai kurios suinteresuotosios šalys, svarstydamos priemonės atrankinį pobūdį, pažymi, kad internetinių ir realių lošimo namų teisinė ir faktinė padėtis nėra panaši, nes šios įmonės dalyvauja atskirose rinkose, tad mokesstinė priemonė neprieštarauja bendrajai mokesčių sistemai. Todėl šios mokesstinės priemonės nereikėtų laikyti atrankine.
- (45) Suinteresuotosios trečiosios šalys šią poziciją pagrindžia ir tuo, kad realiuose ir internetiniuose lošimo namuose siūlomi iš esmės skirtingi produktai. Realų lošimo namų

veikloje yra svarbus lankytojų socialinis potyris: kitaip negu lošiant internete, realiuose lošimo namuose neatsiėjama lošimo veiklos dalis yra pokalbiai, dalyvių išvaizda ir reali aplinka. Be to, lošimus realiuose lošimo namuose reikėtų laikyti tik viena iš daugelio įvairių pramogų – lankytojai taip pat naudojasi restoranų, barų, konferencijų centrų ir viešbučių paslaugomis.

- (46) Be to, pasak tų pačių suinteresuotųjų šalių, internetiniuose ir realiuose lošimuose dalyvaujantys lošėjai patiria nevienodai didelę priklausomybės riziką. Šią poziciją galima pagrįsti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika: „azartinių lošimų siūlymo internetu požymiai taip pat gali būti kitokio pobūdžio ir didesnis pavojaus šaltinis, <...> kalbant apie vartotojų <...> apsaugą“⁽¹⁸⁾. Taip pat remiamasi *Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale*⁽¹⁹⁾ paskelbtu azartinių lošimų tyrimu, kuriame nustatyta, kad priklausomybės nuo internetinių lošimų rizika yra didelė, todėl į ją būtina atsižvelgti reguliuojant internetinių lošimų rinką.

- (47) Kai kurios suinteresuotosios šalys taip pat teigė, kad azartinių lošimų rinka nėra vientisa – joje naudojamosi skirtingais platinimo kanalais, kuriais remiantis reikėtų nustatyti atitinkamas atskiras rinkas. Suinteresuotosios šalys rėmėsi Prancūzijos konkurencijos institucijos 2011 m. sausio 20 d. pateikta nuomone, kad internetinius lošimus galima skirti nuo lošimų klubuose arba prekybos vietose⁽²⁰⁾.

- (48) Be to, kai kurios suinteresuotosios šalys pažymėjo, kad realių lošimų veiklos vykdytojai, veikiantys apibrėžtoje geografinėje teritorijoje, patiria ribotą konkurencinį spaudimą, o internetinių lošimų veiklos vykdytojai, priešingai, patiria labai didelę konkurenciją savo veiklos srityje. Visų pirma, kadangi realiuose lošimo namuose siūlomi lošimų produktai yra susieti su konkrečia fizine vieta, klientai turi patys atvykti į lošimo vietą (pavyzdžiui, Danijoje realiams lošimo namams leidžiama veikti tik šešiose vietose), kita vertus, lošėjai internete gali dalyvauti labai įvairiuose skirtingų tarptautinių lošimų veiklos vykdytojų organizuojamuose lošimuose. Didelę internetinių lošimo namų konkurenciją dar labiau didina specializuotos interneto svetainės, kuriose lyginamos įvairių internetinių lošimų paslaugų teikėjų paslaugos, ir daugybė tinklaraščių bei forumų, kuriuose lošėjai gali lyginti internetinių lošimų veiklos vykdytojų produktus, kainas ir paslaugas.

⁽¹⁵⁾ Europos azartinių lošimų ir lažybų rengėjų asociacija (EGBA), Nuotolinių azartinių lošimų rengėjų asociacija (RGA), *Automatenverband*, *Eupportunity*, *Van Speelautomaten*, Danijos prekybos rūmai ir Europos kazino asociacija (ECA).

⁽¹⁶⁾ *PokerStars*, *Betfair*, *Club Hotel Casino Loutraki*, *Royal Casino* (kartu su DAB), *BWin*, *Compu-Game*, devyni Graikijos kazino (*Club Hotel Casino Loutraki*, *Regency Casino Parnes*, *Regency Casino Thessaloniki*, *Casino Xanthi* (*Vivere Entertainment S.A.*), *Casino Rio* (*Theros International gaming INC.*), *Casino Corfu* (*Greek Casino Corfu*), *Casino Rodos*, *Porto Carras Grand Resort 20* ir *Casino Syrou*).

⁽¹⁷⁾ Estija, Prancūzija ir Ispanija.

⁽¹⁸⁾ 2010 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Carmen MEDIA Group*, C-46/08, dar nepaskelbto Rinkinyje, 103 punktą.

⁽¹⁹⁾ *Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale*, *Jeux de hasard et d'argent – Contextes et addictions*, 2008 m. liepos mėn. (<http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/BRP/084000697/0000.pdf>).

⁽²⁰⁾ *Autorité de la Concurrence Française*, *Avis 11-A-02*, 2011 m. sausio 20 d.

- (49) Šios suinteresuotosios šalys taip pat pažymi, kad iš internetinių lošimų uždirbamas pelnas yra kur kas mažesnis negu realių lošimų pelnas, nes internetinių lošimų veiklos vykdytojai patiria labai didelę konkurenciją, kurios nepatiria realūs lošimo namai. Todėl internetinių lošimo namų pelno dydžio santykis su išmokamais laimėjimais, t. y. statomų sumų dalimi, kuri grąžinama klientams, būtų kur kas menkesnis. Be to, realiuose lošimo namuose (lošimo namų viešbučiuose, baruose arba restoranuose) galima siūlyti kitų papildomų produktų ir taip gauti papildomų pajamų, kurių neįmanoma uždirbti internete. Todėl kadangi realių lošimų veiklos vykdytojų pelnas gali būti didesnis negu internetinių lošimų veiklos vykdytojų, skirtingi mokesčių tarifai grindžiami „finansinio pajėgumo mokėti“ principu. Pagal šį principą tie veiklos vykdytojai, kurie gali pakelti didesnę mokesčių naštą, moka didesnius mokesčius.
- (50) Be minėtų argumentų, kai kurios suinteresuotosios šalys pridūrė, jog net ir pripažinus, kad Danijos priemonė yra atrankinė, tokios atrankos kriterijai būtų pateisinami dėl mokesčių sistemos pobūdžio ir bendrosios struktūros. Skirtingais mokesčių tarifais Danijoje buvo siekiama užtikrinti, kad internetinių lošimų veiklos vykdytojai siektų gauti veiklos licenciją Danijoje, taigi ateityje mokėtų mokesčius į Danijos biudžetą, ir kad būtų pasiekti Danijos azartinių lošimų įstatymuose nustatyti vartotojų apsaugos tikslai.
- (51) Kai kurios suinteresuotosios šalys svarstydamos šį klausimą rėmėsi 1998 m. Komisijos pranešimu dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms⁽²¹⁾, kuriame teigiama, kad pagrindinė mokesčių sistemos užduotis yra surinkti pajamas valstybės išlaidoms finansuoti. Remdamosi šiuo teiginiu, suinteresuotosios šalys mano, kad tikslas gauti kuo daugiau mokesčių pajamų iš Danijos gyventojams teikiamų internetinių lošimų paslaugų nebūtų pasiektas, jeigu mokesčio tarifas būtų didesnis už įstatyme, apie kurį pranešta, nustatytą internetinių lošimų mokesčio tarifą.
- Danijos valdžios institucijų pozicijai prieštaraujančių trečiųjų šalių pastabos
- (52) Priešingai minėtiems argumentams, kitos trečiosios šalys – daugiausia realių lošimų veiklos vykdytojai – pateikė Danijos valdžios institucijų pozicijai prieštaraujančių pastabų.
- (53) Šios suinteresuotosios šalys iš esmės teigė, kad apmokestinimo tvarką Danijoje reikėtų laikyti atrankine, nes pagal ją skirtingai apmokestinamos dvi įmonių grupės, kurios, vertinant pagal atitinkamos priemonės tikslus, yra panašioje teisinėje ir faktinėje padėtyje. Suinteresuotosios šalys tvirtina, kad internetiniai ir realūs lošimo namai vykdydami savo veiklą tarpusavyje konkuruoja vienoje rinkoje, todėl jų padėtis yra panaši.
- (54) Šią poziciją suinteresuotosios šalys grindžia tuo, kad internetiniuose ir realiuose lošimo namuose siūlomi tie patys lošimai. Įvairiuose lošimo namuose galioja vienodos taisyklės, o bendravimas su krupjė arba kitais lošėjais internetu yra panašus į tikrą bendravimą realiuose lošimo namuose. Internetinėse ir realiose lošimo vietose naudojami vienodi realių lošimų automatų gamintojų kuriami lošimo modeliai. Todėl lošimai internetiniuose ir realiuose lošimo namuose techniniu požiūriu yra vienodi, nes vienodi jų technologiniai pagrindai, apibūdinimai, funkcijos, formos ir parametrai.
- (55) Be to, suinteresuotosios šalys tvirtina, kad internetinių ir realių lošimo namų paslaugomis naudojasi daugiausia tie patys vartotojai. Todėl vartotojų klausimas neturėtų būti svarus argumentas siekiant atskirti internetinius lošimus nuo realių lošimų.
- (56) Kai kurios suinteresuotosios šalys manė, kad internetinių ir realių lošimų nereikėtų laikyti skirtinga veikla – pasak jų, tai yra tiesiog skirtingi lošimų pasiūlos lošėjams būdai.
- (57) Minėtus argumentus pateikusios suinteresuotosios šalys taip pat mano, kad dabartinę azartinių lošimų rinką reikėtų laikyti viena rinka, kurioje vyksta dideli pokyčiai, t. y. daug lošėjų vietoj realių renkasi internetinius lošimo namus. Šių naujų pokyčių priežastys gali būti įvairios: be kita ko, tolesnė naudojimosi internetu plėtotė, mažos internetinių lošimo namų veiklos sąnaudos visais lygmenimis (mažos patalpų ir įrenginių eksploatavimo, personalo ir nustatytosios išlaidos) ir tai, kad nuolat tobulėjančios naujosios technologijos lošėjai internetiniuose lošimo namuose gali be apribojimų lošti visą parą, fiziškai būdami bet kurioje vietoje.
- (58) Suinteresuotosios šalys prognozuoja, kad realių ir internetinių lošimų paslaugų rinkos dalys ateityje toliau keisis dėl sparčios technologinės pažangos, verslo iniciatyvų ir e. prekybos būdingos rinkos skverbties, dėl kurios šis lošimų sektorius yra itin dinamiškas ir pažangus. Šiuo klausimu suinteresuotosios šalys taip pat rėmėsi generalinio advokato Bot išvada, pateikta byloje *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* (22), kad dėl naujųjų komunikacijos priemonių poveikio azartiniai lošimai ir lošimai iš pinigų, kurie anksčiau buvo leidžiami tik tam skirtose patalpose, dabar yra prieinami bet kokių metu ir bet kokiaje vietoje dėl naujųjų technologijų, tokių kaip telefonai, interaktyvioji televizija ir internetas, pažangos.

⁽²¹⁾ Komisijos pranešimo dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms (OL C 384, 1998 12 10) 26 punktas.

⁽²²⁾ Generalinio advokato Bot išvados (2008 m. spalio 14 d.) byloje *Liga Portuguesa de Futebol Profissional*, C-42/07, [2009] Rink. p. I-10447, 41 ir tolesni punktai.

(59) Taip pat remiamasi Komisijos 2006 m. lošimų paslaugų vidaus rinkoje tyrimu⁽²³⁾. Remiantis šiuo tyrimu, „ateityje lošimo namų veikla bus vis dažniau organizuojama naudojant serverius, nes lošimų automatuose vis dažniau naudojama parsisiunčiama lošimų programinė įranga“⁽²⁴⁾. Dėl šių pokyčių būtų kuriamos naujos mišraus pobūdžio lošimo vietos.

(60) Remdamosi minėtu argumentu suinteresuotosios šalys daro išvadą, kad nagrinėjama priemonė yra atrankinė, nes internetiniai ir realūs lošimo namai vykdydami savo veiklą yra panašioje teisinėje ir faktinėje padėtyje. Be to, tokios atrankos negalima pagrįsti mokesčių sistemos logika. Suinteresuotosios šalys taip pat mano, kad nustatytas didesnis mokesčio tarifas neatgrasytų internetinių lošimų paslaugų teikėjų nuo ketinimo gauti licenciją Danijoje.

(61) Be to, Danija nepagrįstai remiasi kitų valstybių narių nacionalinėmis mokesčių sistemomis siekdama pagrįsti poreikį pritraukti internetinių lošimo namų paslaugų teikėjus, kadangi remiantis nusistovėjusia Teismo praktika bet koks pagrindimas turėtų būti susijęs tik su nacionaline mokesčių sistema⁽²⁵⁾. Be to, teismai ne kartą atmetė Danijos valdžios institucijų argumentą, kad tam tikroms įmonėms būtina sumažinti mokesčio tarifą siekiant didinti rinkos konkurencingumą.

6. DANIJOS PATEIKTOS PASTABOS DĖL TREČIŲJŲ ŠALIŲ PASTABŲ

(62) Danijos valdžios institucijos toliau laikosi nuomonės, kad priemonė, apie kurią pranešta, nėra atrankinė ir nėra valstybės pagalba, ir pažymi, jog visos pastabų pateikusių valstybių narių Vyriausybės pritaria jų pozicijai, kad internetinius lošimo namus reguliavimo sumetimais reikia skirti nuo realių lošimo namų.

(63) Jos taip pat pažymi, kad atitinkamos rinkos pagal SESV 101 ir 102 straipsnius nustatymo metodika yra skirta privačioms įmonėms ir pagrįsta produkto pakeičiamumo (tiek paklausos, tiek pasiūlos požiūriu) vertinimu, todėl ji neturėtų būti taikoma vertinant valstybės pagalbą. Taikant šią metodiką būtų viršytos valstybės pagalbos taisyklės, šiuo metu taikomos valstybių narių savarankiškomis mokesčių rinkimo sistemomis.

(64) Danijos valdžios institucijų nuomone, internetinius lošimus reikėtų skirti nuo realių lošimų. Šiuo klausimu jos taip pat remiasi Komisijos priimta pozicija dėl susijungimų procedūrų, pagal kurią lošimų automatai (kaupiamojo fondo „jackpot“ automatai, žetonų automatai ir

grynųjų pinigų lošimų automatai arba žaidimai su prizais sudaro atskirą produktų rinką⁽²⁶⁾. Danijos valdžios institucijos, be kita ko, remiasi Prancūzijos konkurencijos institucijos priimtu sprendimu, pagal kurį realus pokeris ir internetinis pokeris nepriskiriami tai pačiai rinkai, nes lošiant realų pokerį reikalinga lošėjo savikontrolė ir kitų lošėjų stebėjimas, dažnai patiriama daugiau išlaidų, be to, lošimas vyksta konkrečioje geografinėje vietoje⁽²⁷⁾. Danijos valdžios institucijos taip pat remiasi Jungtinės Karalystės sąžiningos prekybos biuro sprendimu dėl susijungimų, kuriame licencijuoti lažybų punktai skiriami nuo lažybų telefonu arba internetu⁽²⁸⁾.

(65) Dėl produktų rinkų skirtumų Danijos valdžios institucijos pažymi, kad daugelio pastabas pateikusių trečiųjų šalių teigimu, lošimo namuose teikiamos papildomos (ir kur kas brangesnės) paslaugos. Vertindamos lošimų socialinį aspektą Danijos valdžios institucijos toliau laikėsi nuomonės, kad nuotoliniu būdu ir realiose lošimo vietose lošiantys asmenys yra skirtingų rūšių vartotojai; tai taip pat nustatyta Komisijos 2011 m. kovo mėn. žaliojoje knygoje dėl internetinių lošimų vidaus rinkoje, kurioje pažymima, kad lošėjai internete, atrodo, skiriasi nuo įprastų lošimo namų arba lažybų punktų klientų⁽²⁹⁾.

(66) Danijos valdžios institucijos taip pat pakartoja, kad internetinių lošimų veiklos vykdytojų išmokamų laimėjimų santykis yra kur kas didesnis, nes veiklos sąnaudos mažesnės. Be to, Danijos valdžios institucijos pažymi, kad skiriasi internetinių ir realių lošimo namų programinės įrangos techninės ypatybės, licencijų išdavimo taisyklės ir realių lošimo namų vyraujanti padėtis vietos rinkoje.

(67) Danijos valdžios institucijos taip pat prieštarauja kai kurių suinteresuotųjų šalių pateiktam generalinio advokato Bot išvados *Liga Portuguesa* byloje aiškinimui. Jos pažymi, kad ši išvada, padaryta dėl laisvės teikti paslaugas, patvirtina mintį, kad nuotolinių ir realių lošimų veiklos vykdytojų teisinę ir faktinę padėtį reikėtų laikyti skirtinga.

(68) Tačiau Danijos valdžios institucijos pripažįsta, kad kai kurių rūšių internetinių lošimų paslaugos, pavyzdžiui, lažybų paslaugos, galėtų būti tiesiog kitokia prekybos forma.

⁽²³⁾ Šveicarijos lyginamosios teisės instituto Lošimų paslaugų Europos Sąjungos vidaus rinkoje tyrimas, Europos Komisija, 2006 m.

⁽²⁴⁾ Ten pat, 1403 p.

⁽²⁵⁾ 2004 m. liepos 1 d. Sprendimo *Salzgitter AG prieš Europos Bendrijų Komisiją*, T-308/00, Rink. p. II-1933, 81 punktas.

⁽²⁶⁾ 2003 m. kovo 14 d. Komisijos sprendimo COMP/M.3109, *Candover/Cinven/Gala*, 16 punktas.

⁽²⁷⁾ *Autorité de la Concurrence Avis n° 11-A-02 du 20 janvier 2011 relatif au secteur des jeux d'argent et de hasard en ligne*.

⁽²⁸⁾ Sąžiningos prekybos biuro 2005 m. rugpjūčio 15 d. sprendimas ME/1716-05 dėl *William Hill* vykdomo *Stanley Plc.* licencijuotų lažybų punktų įsigijimo.

⁽²⁹⁾ Europos Komisijos žalioji knyga „Internetiniai lošimai vidaus rinkoje“, COM(2011) 128 galutinis, p. 3.

- (69) Svarstydamos įstatymo, apie kurį pranešta, tikslus, Danijos valdžios institucijos atmeta kai kurių suinteresuotųjų šalių argumentą, kad įstatymu, apie kurį pranešta, siekiama pritraukti užsienio lošimų paslaugų teikėjus. Pasak Danijos valdžios institucijų, Azartinių lošimų įstatyme nurodyti tikrieji Vyriausybės tikslai. Be to, naujojo įstatymo bendrasis tikslas – gauti pajamų iš lošimų, kaip ir bet kurioje kitoje panašioje valstybės biudžeto finansavimo sistemoje – nesikeičia.
- (70) Danijos valdžios institucijos taip pat pritaria kai kurių suinteresuotųjų šalių nuomonei, kad apmokestinamojo asmens gebėjimas mokėti gali būti tinkamas pagrindimas. Šiuo atžvilgiu internetinių lošimų veiklos vykdytojų finansinis pajėgumas iš tiesų būtų kur kas mažesnis.
- (71) Danijos valdžios institucijos galiausiai pažymi, kad nuotolinių lošimų apmokestinimo sistema siekiama užtikrinti, kad būtų gaunama kuo daugiau pajamų. Todėl mažesnis internetinių lošimų mokesčio tarifas atitiktų poreikį derinti keturis įstatyme, apie kurį pranešta, nustatytus tikslus su poreikiu gauti kuo daugiau mokesčių pajamų.

7. PRIEMONĖS VERTINIMAS

7.1. Valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį

- (72) Pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.
- 7.1.1. Valstybiniai ištekliai
- (73) SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pagalbos priemonė turi būti taikoma valstybės arba jai naudojami valstybiniai ištekliai. Mokesčių pajamų netekimas prilygsta valstybinių išteklių naudojimui patiriant biudžeto išlaidų.
- (74) Nagrinėjamu atveju nė viena šalis – nei Danijos valdžios institucijos, nei skundų pateikėjai, nei trečiosios šalys – neprieštaravo teiginiui, kad valstybiniai ištekliai yra naudojami.
- (75) Nustatydamos internetinių lošimų veiklos vykdytojams palyginti mažą mokesčio tarifą (20 % BLP⁽³⁰⁾) Danijos valdžios institucijos atsisako pajamų, kurios yra valstybiniai ištekliai. Dėl to Komisija mano, kad dėl nagrinėjamos priemonės prarandami valstybiniai ištekliai, taigi ji taikoma naudojant valstybinius išteklius.

7.1.2. Pranašumas

- (76) Priemonė taip pat turi teikti finansinės naudos pagalbą gavėjui. „Naudos“ sąvoka apima ne tik pozityvią naudą, bet ir priemones, kuriomis įvairiais būdais mažinami įprasti iš įmonės biudžeto mokami mokesčiai⁽³¹⁾.
- (77) Šiuo atveju nė viena šalis – nei Danijos valdžios institucijos, nei skundų pateikėjai, nei trečiosios šalys – neprieštaravo teiginiui, kad nagrinėjama priemonė pagalbą gavėjui suteikiamas pranašumas.
- (78) Pagal Azartinių lošimų mokesčių įstatymą internetinių lošimų įmonės turi mokėti mokesť, kuris sudaro 20 % jų BLP. Šis mokesčio tarifas yra kur kas mažesnis negu realių lošimų veiklos vykdytojams taikomas tarifas. Taip internetinių lošimų įmonės įgyja pranašumą – jų mokesčių našta yra mažesnė. Iš to sprendžiama, kad internetinių lošimų paslaugas teikiančioms įmonėms nagrinėjama priemonė suteikiamas pranašumas.

7.1.3. Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai

- (79) Pagal SESV 107 straipsnio 1 dalies nuostatas priemonė turi daryti poveikį ES vidaus prekybai ir iškraipyti (arba gebėti iškraipyti) konkurenciją. Nagrinėjamu atveju Danijoje įsisteigę internetinių lošimų paslaugų teikėjai patirs konkurenciją ir dalyvaus Bendrijos vidaus prekyboje. Todėl Azartinių lošimų mokesčių įstatymas, kuriuo nustatomas lengvatinis internetinių lošimų paslaugas teikiančių Danijos įmonių apmokestinimas, tikrai daro poveikį Bendrijos vidaus prekybai ir iškraipo arba gali iškraipyti konkurenciją.

7.1.4. Atrankinis priemonės pobūdis

- (80) Priemonė laikoma valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, jeigu nustatoma, kad ji yra atrankinė, nes ja palaikomos tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba.
- (81) Remiantis atrankinių priemonių aiškinimu nusistovėjusioje teismo praktikoje, priemonė yra atrankinė, jeigu ja „iš dalies siekiama atleisti tas įmones nuo finansinių sąnaudų, kurių jos patirtų įprastai taikant bendrąją įstatymuose nustatytą privalomų įmokų sistemą“⁽³²⁾. Todėl priemonė yra atrankinė, jeigu ja nukrypstama nuo

⁽³¹⁾ 1961 m. vasario 23 d. Sprendimo *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg prieš Europos anglių ir plieno bendrijos Aukščiausiąją valdžios instituciją*, 30/59, Rink. p. 3, 19 punktą.

⁽³²⁾ 1974 m. liepos 2 d. Sprendimo *Italijos Respublika prieš Europos Bendrijų Komisiją*, 173/73, Rink. p. 709, santrauka Nr. 3.

⁽³⁰⁾ Žr. 15 ir 16 punktus.

bendrosios mokesčių sistemos taikymo. Remiantis Teismo praktika, reikia įvertinti, ar atitinkama priemonė kai kurioms įmonėms suteikiamas pranašumas prieš kitas įmones, kurios, vertinant pagal priemonės tikslus, yra panašioje teisinėje ir faktinėje padėtyje⁽³³⁾.

- (82) Remiantis Teismo praktika, jeigu manoma, kad taikant tam tikrą priemonę nukrypstama nuo bendrosios mokesčių sistemos, tą priemonę būtina iširti ir nustatyti, ar nukrypimas atsiranda dėl mokesčių sistemos, kuriai skirta ta priemonė, pobūdžio ar bendrosios struktūros⁽³⁴⁾. Kitaip tariant, reikia atsakyti į klausimą, ar atitinkamą priemonę, kuri *prima facie* laikoma atrankine, galima pateisinti mokesčių sistemos logika⁽³⁵⁾.

Bazinė sistema

- (83) Nagrinėjamu atveju bazinė sistema reikėtų laikyti Danijos lošimų veiklos apmokestinimo sistemą. Azartinių lošimų mokesčių įstatymu siekiama reguliuoti visos Danijoje vykdomos arba organizuojamos internetinių ir realių lošimų veiklos apmokestinimą. Todėl vertinant nagrinėjamą priemonę (t. y. skirtingą palankesnę apmokestinimo tvarką, taikomą internetinių lošimų veiklai) reikėtų remtis šia bazine mokesčių sistema.

Nukrypimas nuo bendrosios mokesčių sistemos

- (84) Kadangi įstatyme, apie kurį pranešta, yra nustatyta, kad veiklos vykdytojų, turinčių internetinių lošimo namų veiklos licenciją, mokamas mokestis sudaro 20 % BLP, o veiklos vykdytojai, turintys realių lošimo namų veiklos licenciją, moka bazinį 45 % BLP dydžio mokestį ir papildomą iki 30 % BLP dydžio mokestį, kyla klausimas, ar internetinių ir realių lošimų veiklos vykdytojus, kuriems taikomi skirtingo dydžio mokesčiai, reikėtų laikyti teisiškai ir faktiškai panašiais.

- (85) Danijos valdžios institucijos šiuo klausimu nuosekliai tvirtina, kad internetinių ir realių lošimų veikla nėra teisiškai ir faktiškai panaši lyginant susijusias technologijas, sąnaudas, finansinio pelno dydį, vartotojų socialinį potyrį, tiekėjus ir produktus.

⁽³³⁾ 2006 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Portugalijos Respublika prieš Europos Bendrijų Komisiją*, C-88/03, Rink. p. I-7115, 54 punktas; 2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Wolfgang Heiser prieš Finanzamt Innsbruck*, C-172/03, Rink. p. I-1627, 40 punktas; 2009 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *Presidente del Consiglio dei Ministri prieš Regione Sardegna*, C-169/08, Rink. p. I-10821, 61 punktas.

⁽³⁴⁾ 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *British Aggregates Association prieš Komisiją*, C-487/06 P, Rink. p. I-10515, 83 punktas.

⁽³⁵⁾ 1974 m. liepos 2 d. Sprendimo *Italijos Respublika prieš Europos Bendrijų Komisiją*, 173/73, Rink. p. 709, 15 punktas; Komisijos pranešimo dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms (OL C 384, 1998 12 10) 23 punktas.

- (86) Be to, Danijos valdžios institucijos, kaip ir kitos suinteresuotosios šalys, pabrėžia abiejų lošimų veiklos vykdytojų kategorijų esminį skirtumą: internetiniai lošimo namai patiria labai didelę konkurenciją, o realūs lošimo namai nepatiria jokios konkurencijos.

- (87) Nors internetinių ir realių lošimų veiklos vykdytojai skiriasi keliomis objektyviomis savybėmis (kaip antai fizinis dalyvavimas skiriasi nuo lošimo internetu), Komisijos nuomone, šių skirtumų tarp internetinių ir realių lošimų lošimo namų nepakanka, kad būtų galima nustatyti esminį ir lemiamą abiejų rūšių įmonių teisinės ir faktinės padėties skirtumą.

- (88) Komisija šiuo klausimu pažymi, kad realių ir internetinių lošimų veiklos vykdytojų lošimų pasiūla yra vienoda. Internetinių ir realių lošimų veiklos vykdytojų siūlomi lošimai, tokie kaip ruletė, „Baccarat“, „Punto Banco“, „Black Jack“, pokeris ir lošimų automatai, yra ta pati veikla, nepaisant to, ar ji vykdoma internete, ar realioje lošimo vietoje. Be to, lošimai internetiniuose ir realiuose lošimo namuose yra panašūs techniniu požiūriu, nes naudojamos tos pačios pagrindinės technologijos, formos ir parametrai.

- (89) Todėl Komisija mano, kad apmokestinant lošimų veiklą internetinius lošimus reikėtų laikyti viena iš lošimų veiklos atmainų. Komisija, siekdama pagrįsti savo poziciją, pažymi, kad internetiniuose lošimo namuose labai stengiamasi sukurti realių lošimo namų daromą įspūdį, kad lošėjai internete jaustųsi lošią realiuose lošimo namuose, o ne virtualioje aplinkoje.

- (90) Danijos valdžios institucijos, siekdamos pagrįsti savo požiūrį, kad internetinių ir realių lošimų veikla yra teisiškai ir faktiškai nepanaši, be kita ko, remiasi Jungtinės Karalystės sąžiningos prekybos biuro sprendimu, kuriuo nustatyta, kad licencijuotų lažybų punktų veikla skiriasi nuo lažybų telefonu arba internetu⁽³⁶⁾. Tačiau šio dokumento nuostatos prieštarauja Danijos valdžios institucijų pozicijai, kad lažybos internete ir lažybos realiose lažybų vietose yra vienodos paslaugos⁽³⁷⁾. Šiuo atžvilgiu taip pat prieštaringa yra Danijos valdžios institucijų nuostata, kad lažybų internete ir lažybų realiose lažybų vietose paslaugos yra panašios ir vienodai apmokestinama veikla, tačiau kitų rūšių internetiniai ir realūs lošimai – skirtinga veikla, kuriai taikomi skirtingi mokesčių tarifai.

⁽³⁶⁾ Žr. 28 išnašą.

⁽³⁷⁾ Azartinių lošimų mokesčių įstatymo 6 straipsnis.

- (91) Danijos valdžios institucijos taip pat remiasi sprendimu *Candover-Cinven-Gala* byloje⁽³⁸⁾, kuriame nustatyta, kad lošimų automatai (kaupiamojo fondo „jackpot“ automatai, žetonų automatai ir grynųjų pinigų lošimų automatai arba žaidimai su prizais) sudaro atskirą produktų rinką⁽³⁹⁾. Tačiau turint omenyje, kad šis sprendimas nebuvo susijęs nei su valstybės pagalbos taisyklių taikymu, nei su atrankinių priemonių problema, reikia pažymėti, jog nors tame sprendime nustatyta, kad lošimų automatai (kaupiamojo fondo „jackpot“ automatai, žetonų automatai ir grynųjų pinigų lošimų automatai arba žaidimai su prizais) sudaro atskirą produktų rinką, jame taip pat nustatyta, kad tuos lošimų automatus atitinkamose vietose, kuriose jie įrengti (t. y. lošimo namuose, bingo klubuose, žaidimų automatų salonuose, baruose, lažybų punktuose ir t. t.) galima laikyti vieno bendro lošimų paslaugų rinkinio dalimi⁽⁴⁰⁾.
- (92) Nurodyti vartotojų socialinės ir ekonominės padėties, priklausomybės rizikos arba rinkos raidos skirtumai taip pat nėra pakankami, jog būtų galima įrodyti, kad internetiniai ir realūs lošimai yra dviejų atskirų rūšių teisiškai ir faktiškai nepanaši veikla. Atrodo, kad per kai kuriuos tyrimus, kuriais remiasi Danijos valdžios institucijos, buvo nustatyta pakankamai faktų, kad būtų galima daryti priešingas išvadas. Taigi Danijos valdžios institucijos, remdamasi Komisijos 2006 m. lošimų paslaugų vidaus rinkoje tyrimu⁽⁴¹⁾, teigia, kad jame įrodytas internetinių ir realių lošimų rinkų atskirumas⁽⁴²⁾, tačiau kai kurios suinteresuotosios šalys, to paties tyrimo ataskaita remiasi⁽⁴³⁾ siekdamos priešingo tikslo įrodyti, kad internetinių lošimų nereikėtų laikyti nauja rinka – tai yra ta pati besikeičianti lošimų rinka, kurioje kuriamos naujos mišraus pobūdžio lošimo vietos⁽⁴⁴⁾.
- (93) Prieštarinių teiginių pateikta ir Danijos nacionalinio socialinių tyrimų centro atliktame tyrime⁽⁴⁵⁾, kuriuo remiasi Danijos valdžios institucijos ir skundų pateikėjai. Danijos valdžios institucijos teigia, kad realių lošimo namų lankytojai amžiumi, lytimi ir išsilavinimu skiriasi nuo internetiniuose lošimo namuose lošiančių asmenų, tačiau skundų pateikėjai, remdamiesi tuo pačiu tyrimu, padarė priešingą išvadą: pasak jų, šiuo tyrimu įrodoma, kad realių ir internetinių lošimo namų klientų skirtumai yra nereikšmingi. Skundų pateikėjų nuomone, šiame tyrime parodyta, kad internetiniuose ir realiuose lošimo namuose daugiausia lošia tie patys asmenys – jauni 18–24 metų amžiaus vyrai⁽⁴⁶⁾.
- (94) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad internetinius ir realius lošimo namus reikėtų laikyti teisiškai ir faktiškai panašiais. Kadangi lošimas internete ir realiose lošimo vietose kelia vienodą riziką, priemonė, apie kurią pranešta, yra skirta tiek internetiniams, tiek realiems lošimams. Šia priemone internetinių lošimų veiklos vykdytojams, kitaip negu realiems lošimo namams, nustatoma palankesnė apmokestinimo tvarka. Todėl nagrinėjamą priemonę reikėtų laikyti *prima facie* atrankine priemone pagal SESV 107 straipsnį, nes ja nukrypstama nuo bendrosios mokesčių sistemos tvarkos.
- Pateisinimas mokesčių sistemos logika
- (95) Remiantis Teismo praktika, reikia nustatyti, ar priemonė, kuri atrodo *prima facie* atrankinė, gali būti pateisinta mokesčių sistemos pobūdžiu ir bendrąja struktūra. Atrankinių priemonės pobūdį įmanoma pateisinti mokesčių sistemos pagrindiniais principais arba tikslais.
- (96) Danijos valdžios institucijos šiuo klausimu teigė, kad dėl sektoriaus ypatumų vienintelis būdas užtikrinti veiksmingą apmokestinimą yra skirtinga internetinių lošimų veiklos vykdytojų apmokestinimo tvarka. Nustatytas didesnis mokesčio tarifas internetinių lošimų veiklos vykdytojams atgrasytų juos nuo ketinimo gauti licenciją Danijoje, o jeigu visiems veiklos vykdytojams būtų nustatyta vienoda mažesnė mokesčių našta, tai prieštarautų bendrajam tikslui riboti azartinių lošimų paslaugų vartojimą.
- (97) Danijos valdžios institucijos taip pat tvirtina, jog skirtingų mokesčių tarifų taikymą abiejų kategorijų veiklos vykdytojams galima pateisinti tuo, kad internetinių lošimų veiklos vykdytojų finansinis pajėgumas esąs mažesnis negu realių lošimo namų veiklos vykdytojų.
- (98) Komisija, atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, primena, kad remiantis Teismo praktika⁽⁴⁷⁾ ir Komisijos pranešimu dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms⁽⁴⁸⁾ valstybė narė turi nustatyti, ar nagrinėjama priemonė yra pagrįsta pirminiais arba pagrindiniais atitinkamos sistemos principais. Toks pagrindimas atitinkamos mokesčių sistemos pobūdžiu arba bendrąja struktūra yra valstybės pagalbos uždraudimo principo išimtis. Todėl jis turi būti aiškinamas siaurai⁽⁴⁹⁾.
- (47) 1974 m. liepos 2 d. Sprendimo *Italijos Respublika prieš Europos Bendrijų Komisiją*, 173/73, Rink. p. 709, 15 punktas.
- (48) Komisijos pranešimo dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms (OL C 384, 1998 12 10) 23 punktas.
- (49) 2002 m. kovo 6 d. Sprendimo *Diputación Foral de Álava ir kiti prieš Komisiją*, sujungtos bylos T-127/99, T-129/99 ir T-148/99, Rink. p. II-1275, 250 punktas.

⁽³⁸⁾ Žr. 64 punktą.

⁽³⁹⁾ Žr. 26 išnašą.

⁽⁴⁰⁾ Ten pat.

⁽⁴¹⁾ Šveicarijos lyginamosios teisės instituto Lošimų paslaugų Europos Sąjungos vidaus rinkoje tyrimas, 2006 m.

⁽⁴²⁾ Žr. Danijos valdžios institucijų 2010 m. spalio 20 d. pateiktus atsakymus į prašymą suteikti papildomos informacijos (2.10 punktą) ir Danijos valdžios institucijų 2011 m. sausio 14 d. pateiktas pastabas (p. 9, 42 punktas).

⁽⁴³⁾ Žr. Danijos žaidimų automatų gamintojų asociacijos ir *Royal Casino* 2011 m. vasario 18 d. pateiktų pastabų p. 1.

⁽⁴⁴⁾ Ten pat, p. 1403.

⁽⁴⁵⁾ *Socialforskningsinstituttet* (Nacionalinio socialinių tyrimų centro) 2007 m. tyrimas.

⁽⁴⁶⁾ Žr., pavyzdžiui, devynių Graikijos kazino atsiųstas pastabas, 2011 m. vasario 21 d., p. 18.

(99) Taigi Danijos valdžios institucijų pareiga yra įrodyti, kad atitinkama mokesstinė priemonė yra pagrįsta mokesčių sistemos logika. Tačiau Danijos valdžios institucijos nepateikė pakankamai patikimų įrodymų, pagrindžiančių jų tvirtinimą, kad mokesčio tarifo sumažinimas bendrosios kategorijos (lošimų veiklos vykdytojų) konkrečiam segmentui (internetinių lošimų veiklos vykdytojams), siekiant užtikrinti, kad internetinių lošimų veiklos vykdytojai teiktų prašymus išduoti licencijas, yra pateisinamas valstybės mokesčių sistemos principais ir logika. Visų pirma, tikslą pritraukti užsienio lošimų paslaugų teikėjus į Daniją ir taikyti jiems Danijos taisyklės reikėtų laikyti viešosios politikos tikslu, kuris neatitinka mokesčių sistemos logikos.

(100) Be to, kalbant apie tariamai menkesnį internetinių lošimų veiklos vykdytojų gebėjimą mokėti, Danijos valdžios institucijos neįrodė internetinių ir realių lošimo namų veiklos pelningumo skirtumo, dėl kurio būtų galima pagrįstai taikyti skirtingą apmokestinimo tvarką. Danijos valdžios institucijos taip pat neįrodė, kad finansinis pajėgumas mokėti yra valstybės tiesioginio apmokestinimo sistemoje nustatytas principas, kuriuo nagrinėjamu atveju būtų galima pagrįsti skirtingą internetinių ir realių lošimo namų apmokestinimo tvarką.

(101) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija nemano, kad atrankinį požiūrį įstatyme, apie kurį pranešta, galima pateisinti mokesčių sistemos logika.

7.1.5. Išvada

(102) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatyti kriterijai yra tenkinami ir kad priemonė, kuria nustatomas mažesnis internetinių lošimų mokesčio tarifas, yra valstybės pagalba Danijoje įsisteigusiems internetinių lošimų paslaugų teikėjams.

7.2. Priemonės suderinamumas su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą

(103) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytos taisyklės, kada tam tikros valstybės pagalbos priemonės yra suderinamos su vidaus rinka ir kokių rūšių valstybės pagalbą galima laikyti suderinama su vidaus rinka.

(104) Komisijos nuomone, nagrinėjamą priemonę galima laikyti suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkte numatytą išimtį: „pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.“

(105) Komisija pažymi, kad šiai priemonei netaikomos nustatytos SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkto taikymo gairės. Todėl ją vertinant reikia tiesiogiai remtis šia Sutarties nuostata. Pagalbos priemonė yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jeigu taikant tą priemonę būtinu ir proporcingu būdu siekiama bendruosius interesus atitinkančio tikslo. Komisija, vertindama priemonės suderinamumą su vidaus rinka, lygina jos teigiamą poveikį siekiant bendruosius interesus atitinkančio tikslo su jos galimu neigiamu šalutiniu poveikiu, kaip antai prekybos ir konkurencijos iškraipymu. Vertinant atliekamas trijų etapų patikrinimas: pirmuosiuose dviejuose etapuose ištiriamas teigiamas valstybės pagalbos poveikis, o trečiajame etape – neigiamas jos poveikis ir galutinis teigiamo ir neigiamo poveikio santykis⁽⁵⁰⁾. Vertinimas atliekamas šia tvarka:

1) Ar pagalbos priemonė turi aiškiai nustatytą bendruosius interesus atitinkantį tikslą?

2) Ar pagalba yra tinkama bendruosius interesus atitinkančiam tikslui pasiekti, t. y. ar siūloma pagalba siekiama pašalinti rinkos nepakankamumą arba kitokio tikslo? Visų pirma:

a) ar pagalbos priemonė yra tinkama priemonė, t. y. ar yra kitų tinkamesnių priemonių?

b) ar yra skatinamasis poveikis, t. y. kaip pagalba keičia galimų jos gavėjų elgesį?

c) ar pagalbos priemonė yra proporcinga, t. y. ar tokį patį elgesio pokytį būtų galima pasiekti teikiant mažesnę pagalbą?

3) Ar konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai yra nedideli, todėl bendras rezultatas yra teigiamas?

7.2.1. Bendruosius interesus atitinkantis tikslas

(106) Danijos valdžios institucijos paaiškino, kad jos nusprendė pakeisti galiojančius lošimų ir lažybų paslaugų teisės aktus, siekdamas vietoj esamos monopolijos nustatyti reguliuojamą ir iš dalies liberalizuotą tvarką. Buvo manoma, kad šią tvarką būtina liberalizuoti siekiant, *inter alia*, atitiktis ES teisės aktams po to, kai buvo pradėta pažeidimo tyrimo procedūra ir paskelbta pagrįsta nuomonė 2007 m. kovo 23 d.⁽⁵¹⁾, taip pat siekiant mažinti kitose jurisdikcijose įsisteigusių lošimų paslaugų teikėjų nelegaliai teikiamų internetinių lošimų paslaugų keliamą grėsmę.

⁽⁵⁰⁾ Šiuo klausimu žr. valstybės pagalbos veiksmų planą „Mažesnė ir tikslingesnė valstybės pagalba – 2005–2009 m. valstybės pagalbos reformos programa“, COM(2005) 107 galutinis.

⁽⁵¹⁾ Žr. 6 išnašą.

- (107) Iki šiol Danijos azartinių lošimų sektorius iš esmės buvo valstybės monopolija, nes jame buvo išduota vienintelė licencija valstybės kontroliuojamai bendrovei „Danske Spil A/S“. Nors reguliavimo sistemoje yra nustatytas draudimas užsienio internetinių lošimų paslaugų teikėjams siūlyti savo paslaugas vartotojams Danijoje, daugelis kitose valstybėse narėse ir trečiojoje šalyse įsisteigusių internetinių lošimų paslaugų teikėjų siūlo savo paslaugas kitais ne Danijos kanalais, pavyzdžiui, iš Jungtinės Karalystės transliuojamais palydovinės televizijos kanalais. Danijos valdžios institucijos savo pranešime nurodė, kad jos negalėjo užtikrinti šio draudimo taikymo kitiems lošimų paslaugų teikėjams, siūlantiesiems savo paslaugas Danijoje, dėl Danijos teismo proceso, kuriame buvo tvirtinama, kad dabartinė Danijos lošimų monopolija varžo laisvą paslaugų judėjimą. Todėl susidarė nepatenkinama situacija: buvo pradėti administraciniai ir teismo procesai, kuriuose abejota esamos monopolijos teisėtumu, o tuo pačiu metu internetinių lošimų paslaugas tiesiogiai teikė licencijos neturintys kitose jurisdikcijose įsisteigę veiklos vykdytojai.
- (108) Azartinių lošimų įstatymo aiškinamajame memorandume nurodyta, kad liberalizavimo procesas yra pagrįstas dėl naujų technologijų pokyčių, dėl kurių Danija dalyvauja pasaulinėje komunikacinėje visuomenėje, kurios vartotojai naudojami labai įvairiomis daugelyje jurisdikcijų įsisteigusių paslaugų teikėjų paslaugomis. Per paskutinius 10 metų lošimai, ypač sukūrus internetinį pokerį, tapo vienu perkamiausių produktų internete. Internetu Danijos piliečiai gali palyginti „Danske Spil“ produktus ir jų asortimentą su Jungtinėje Karalystėje, Maltoje, Gibraltare ir kitur įsisteigusių internetinių lošimų paslaugų teikėjų siūlomais produktais. Pastaruoju metu vis daugiau danų lošia naudodamiesi tarptautinių lošimų paslaugų teikėjų paslaugomis. Danijos valdžios institucijos paaiškino, jog Vyrųsųybė nerimavo, kad veiksmingai nereguliuojamas ir nekontroliuojamas lošimų paslaugų teikimas gali būti susijęs su neigiamais padariniais visuomenei – nusikaltamumu ir viešosios tvarkos trikdymu, o pažeidžiami asmenys gali tapti priklausomi nuo lošimo. Tuo pačiu metu *Danske Spil* pelnas nuolat mažėjo. Todėl Danijos valdžios institucijos turėjo pradėti reguliuoti ir kontroliuoti lošimų pasiūlą Danijos piliečiams, kad būtų galima įtraukti lošimus į kontroliuojamą sistemą ir taip išvengti neigiamų padarinių visuomenei.
- (109) Komisija šiuo klausimu primena, kad azartinių lošimų sektorius niekada nebuvo derinamas Europos Sąjungos lygmeniu. NET Paslaugų direktyvos 2 straipsnyje aiškiai nustatyta, kad ši direktyva lošimams netaikoma⁽⁵²⁾. Tačiau nors nėra jokių antrinių teisės aktų šioje srityje, tarpvalstybinei lošimų veiklai gali būti taikomos pagrindinės Sutartyje nustatytos laisvės: įsisteigimo laisvė (SESV 49 straipsnis) ir laisvė teikti paslaugas (SESV 56 straipsnis).
- (110) SESV 56 straipsnyje iš esmės reikalaujama panaikinti visus laisvės teikti paslaugas apribojimus, net jeigu tie apribojimai vienodai taikomi valstybėje narėje įsisteigusiems paslaugų teikėjams ir paslaugų teikėjams iš kitų valstybių narių, jeigu tokiais apribojimais galima drausti, riboti ar trukdyti užsiimti savo veikla paslaugų teikėjams, įsisteigusiems kitose valstybėse narėse, kuriose jie teisėtai teikia panašias paslaugas⁽⁵³⁾. Taip pat pagal nusistovėjusią teismo praktiką, jeigu valstybės narės teisės aktais kitose valstybėse narėse įsisteigusiems paslaugų teikėjams draudžiama tos valstybės narės teritorijoje teikti paslaugas internetu, taip ribojama SESV 56 straipsnyje nustatyta laisvė teikti paslaugas⁽⁵⁴⁾. Be to, laisvė teikti paslaugas turi teisę naudotis ir paslaugų teikėjai, ir jų gavėjai⁽⁵⁵⁾.
- (111) Nagrinėjamu atveju, nors azartinių lošimų paslaugų teikimui visų pirma taikoma SESV 56 straipsnyje nustatyta pagrindinė laisvė, Danijos teisės aktais taip pat daromas poveikis įsisteigimo laisvei. Azartinių lošimų įstatymo 27 straipsnyje nustatytas reikalavimas, kad internetinių lošimų paslaugų teikėjai turi būti įsisteigę Danijoje o jei jie yra įsisteigę kitoje ES ar EEE valstybėje narėje – paskirti patvirtintą atstovą Danijoje. Tiek įsisteigimo laisvės, tiek laisvės teikti paslaugas apribojimai pagrindžiami vienodai.
- (112) Šių pagrindinių laisvių apribojimai gali būti priimtini tik kaip išimtinės priemonės, aiškiai nustatytos SESV 52 straipsnyje, arba pateisinti Teismo praktikoje remiantis viršesniu bendroju interesu. SESV 52 straipsnio 1 dalyje leidžiama nustatyti apribojimus, kurie yra pateisinami viešosios tvarkos (dan. *ordre public*), visuomenės saugumo arba visuomenės sveikatos požiūriu.
- (113) Lošimų veiklos srityje Teisingumo Teismas savo sprendimais yra pripažinęs kelias viršesni bendrąjį interesą atitinkančias priežastis, kaip antai vartotojų apsauga ir sukčiavimo bei skatinimo švaistyti lėšas azartiniam lošimams prevencija, taip pat bendrasis poreikis užtikrinti viešąją tvarką. Taigi dėl moralinių, religinių ir kultūrinių veiksnių ir dėl su lošimais bei lažybomis siejamų moraliskai bei finansiskai žalingų padarinių asmeniui ir visuomenei galima pateisinti nacionalinių institucijų poreikį gebėti pakankamai laisvai nustatyti, kokių priemonių reikia

⁽⁵²⁾ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006 12 27 p. 36).

⁽⁵³⁾ 1991 m. liepos 25 d. Sprendimo *Säger*, C-76/90, Rink. p. I-4221, 12 punktas; 2000 m. spalio 3 d. Sprendimo *Corsten*, C-58/98, Rink. p. I-7919, 33 punktas.

⁽⁵⁴⁾ 2003 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Gambelli*, C-243/01, Rink. p. I-13031, 54 punktas.

⁽⁵⁵⁾ 1984 m. sausio 31 d. Sprendimo *Luisi ir Carbone*, sujungtos bylos 286/82 ir 26/83, Rink. p. 377, 16 punktas.

vartotojams apsaugoti ir viešajai tvarkai palaikyti. Atitinkami apribojimai visais atvejais turi būti grindžiami būtinais bendruosius interesus atitinkančiais poreikiais, jie turi būti tinkami nustatytam tikslui pasiekti ir neviršyti to, kas yra būtina tam tikslui pasiekti. Jie taip pat turi būti taikomi nieko nediskriminuojant ⁽⁵⁶⁾.

kuriuos jos nustato, vis dėlto turi atitikti Teisingumo Teismo praktikoje nustatytus proporcingumo reikalavimus (minėto sprendimo Placanica ir kt. 48 punktą).

(...)

(114) Tačiau reikia pažymėti, kad mokestinių pajamų praradimas nėra vienas iš SESV 52 straipsnyje nustatytų pagrindimo būdų ir jam nėra pritarta Teismo praktikoje ⁽⁵⁷⁾, todėl jo negalima laikyti viršesne visuomenės interesus atitinkančia priežastimi pagrįsti priemonę, kuri iš esmės prieštarauja vienai iš pagrindinių laisvių.

(115) Teisingumo Teismas yra priėmęs šį konkretų sprendimą dėl tarpvalstybinių lošimų paslaugų teikimo apribojimų pagrindimo ⁽⁵⁸⁾:

„57. Šiomis aplinkybėmis pastebėtina <...> kad azartinių lošimų reglamentavimas – tai viena iš sričių, kuriose valstybės narės turi savų moralės, religijos ar kultūros ypatumų. Kadangi nėra suderintų Bendrijos nuostatų, kiekviena valstybė narė, remdamasi savo vertybėmis, turi šiose srityse įvertinti, kokiais reikalavimais reikia apsaugoti atitinkamus interesus.

58. Vien ta aplinkybė, jog valstybė narė pasirinko kitokią apsaugos sistemą nei kita valstybė narė, neturi turėti poveikio atitinkamam klausimui priimtų nuostatų būtinumo ir proporcingumo vertinimui. Jos turi būti vertinamos atsižvelgiant tik į atitinkamos valstybės narės kompetentingų valdžios institucijų siekiamus tikslus ir jų siekiamą užtikrinti apsaugos lygį.

59. Valstybės narės gali nekludomos nustatyti savo politikos azartinių lošimų srityje tikslus ir, jei reikia, tiksliai apibrėžti siektiną apsaugos lygį. Tačiau apribojimai,

69. Šiuo klausimu pažymėtina, kad internetu siūlomų azartinių lošimų sektorius nėra suderintas Bendrijos lygmeniu. Taigi valstybė narė gali nuspręsti, jog vien aplinkybė, kad ūkio subjektas <...> teisėtai internetu siūlo šio sektoriaus paslaugas kitoje valstybėje narėje, kurioje yra įsteigtas ir kur iš esmės jam jau taikomi teisės aktai nustatyti reikalavimai, o jo veiklą kontroliuoja šios valstybės kompetentingos valdžios institucijos, negali būti laikoma pakankama nacionalinių vartotojų apsaugos nuo sukčiavimų ir nusikaltimų pavojaus garantija, turint omenyje sunkumus, su kuriais šiomis aplinkybėmis gali susidurti įsisteigimo valstybės narės valdžios institucijos, vertindamos ūkio subjektų profesines savybes ir sąžiningumą.

70. Dėl to, kad vartotojas ir ūkio subjektas tiesiogiai nebendravo, azartiniais lošimais internetu būdingas kitokio pobūdžio ir didesnis pavojus, palyginti su tradicinėmis tokių lošimų rinkomis, turint omenyje galimus ūkio subjektų sukčiavimus, nukreiptus prieš vartotojus.“

(116) Nesename sprendime Teismas taip pat išsamiai apibūdino su internetiniais lošimais susijusią riziką ⁽⁵⁹⁾:

„103. Pažymėtina, kad azartinių lošimų siūlymo internetu požymiai taip pat gali būti kitokio pobūdžio ir didesnis pavojus šaltinis, palyginti su tradicinėmis tokių lošimų rinkomis, kalbant apie vartotojų ir atskirai apie jaunimo ir asmenų, kurie turi ypatingą polinkį lošti arba kuriems toks polinkis gali išsivystyti, apsaugą. Be kų tik paminėtos vartotojo ir operatoriaus tiesioginio bendravimo stokos, ypač lengva ir nepertraukiama prieiga prie internetu siūlomų lošimų, taip pat galimas didesnis tokios tarptautinio pobūdžio pasiūlos mastas ir dažnumas aplinkoje, kuriai, be kita ko, būdinga lošėjo izoliacija, anonimiškumas ir socialinės kontrolės nebuvimas, taip pat yra kriterijai, skatinantys didesnę priklausomybę nuo lošimų ir pernelyg didelės išlaidas lošiant bei atitinkamai didinantys su tuo susijusias neigiamas socialines ir moralines pasekmes, kaip nurodyta nusistovėjusioje teismo praktikoje.

⁽⁵⁶⁾ Žr. 2003 m. lapkričio 6 d. sprendimo Gambelli, C-243/01, Rink. p. I-13031, 63–65 punktus ir 2007 m. kovo 6 d. Sprendimo Placanica ir kiti, sujungtos bylos C-338/04, C-359/04 ir C-360/04, Rink. p. I-1891, 46–49 punktus.

⁽⁵⁷⁾ 2005 m. gruodžio 13 d. Sprendimo Marks & Spencer, C-446/03, Rink. p. I-10837, 44 punktą; 2004 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo Manninen, C-319/02, Rink. p. I-7477, 49 punktą ir minėta Teismo praktika. Dėl lošimų veiklos apribojimų žr. 2003 m. lapkričio 6 d. Sprendimo Gambelli, C-243/01, Rink. p. I-13031, 61 ir 62 punktus.

⁽⁵⁸⁾ 2009 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo Liga Portuguesa de Futebol Profissional, C-42/07, Rink. p. I-10447, 57 ir tolesni punktai.

⁽⁵⁹⁾ 2009 m. Sprendimo Carmen MEDIA Group, C-46/08, dar nepaskelbto Rinkinyje, 103 punktą.

104. *Be to, pasakytina, kad, turint omenyje valstybių narių diskreciją, nustatant vartotojų ir socialinės santvarkos apsaugos azartinių lošimų sektoriuje lygį ir atsižvelgiant į proporcingumo kriterijų nebūtina, kad valstybės narės valdžios institucijų nustatyta ribojamoji priemonė atitiktų visų kitų valstybių narių koncepciją dėl aptariamo teisėto intereso apsaugos būdų (pagal analogiją žr. 2009 m. balandžio 28 d. Sprendimo Komisija prieš Italiją, C-518/06, Rink. p. I-3491, 83 ir 84 punktus).*
105. *Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia pripažinti, kad nors azartinių lošimų siūlymas tradiciniais būdais nedraudžiamas, bet kokio tokių lošimų siūlymo internetu draudimu iš principo galima pasiekti teisėtą tikslą užkirsti kelią skatinimui pernelyg išlaidauti lošiant ir kovoti su priklausomybe nuo lošimų, taip pat apsaugoti jaunimą.“*
- (117) Dėl nepakankamo azartinių lošimų srities derinimo ir dėl skirtingų valstybių narių požiūrių į tai, kokie lošimai leidžiami ir kokiems veiklos vykdytojams leidžiama juos siūlyti, tarptautinė lošimų paslaugų teikimo vidaus rinka yra labai nedarni. Kai kuriose valstybėse narėse tam tikrų sėkmės žaidimų pasiūla yra ribojama ar netgi uždrausta, o kitų valstybių narių rinka yra atviresnė. Daugelis valstybių narių taip pat neseniai persvarstė savo lošimų srities teisės aktus arba šiuo metu juos persvarsto, atsižvelgdamos į internetinių lošimų paslaugų rinkos augimą.
- (118) Danijos valdžios institucijos konkrečiai nenurodė, kokia Danijos gyventojų dalis naudoja nelegaliomis lošimų paslaugomis, bet jos nurodė, kad nereguliuojamo internetinių lošimų sektoriaus plėtotė yra nerimą kelianti visuomenės tendencija.
- (119) Ši tendencija patvirtinta Europos Komisijos 2011 m. kovo mėn. žaliojoje knygoje⁽⁶⁰⁾. Prie jos pridėta Komisijos tarnybų darbiname dokumente nurodytos bendrosios internetinių lošimų pajamos (BLP) Danijoje 2008 m. – 250 mln. EUR, iš kurių 14 % (t. y. 34 mln. EUR) buvo susijusios su lošimo namų veikla ir 22 % (t. y. 56 mln. EUR) – su pokeriu⁽⁶¹⁾. Tiek internetinių lošimo namų veikla, tiek internetinis pokeris yra iš esmės uždrausta veikla.
- (120) Šie skaičiai ateityje turėtų didėti. Žaliojoje knygoje pažymima, kad internetiniai lošimai yra sparčiausiai augantis lošimų rinkos segmentas, kuriame 2008 m. gauta 7,5 % metinių visų lošimų rinkos pajamų (ES-27), ir prognozuojama, kad iki 2013 m. šio sektoriaus apimtis padvigubės⁽⁶²⁾. Taip pat įvertinta, kad internetiniai lošimai Danijoje sudaro 21,9 % visų šalyje vartojamų lošimų paslaugų – tai yra antra didžiausia dalis ES, kurios vidurkis – 7,5 %⁽⁶³⁾.
- (121) Atsižvelgdama į minėtą Teismo praktiką ir į bendruosius ES azartinių lošimų rinkos ypatumus, Komisija mano, kad Danijos pateikti argumentai, kuriais ji siekia pateisinti priemonę, apie kurią pranešta, yra pagrįsti. Visų pirma, Komisija supranta aptariamą veiklos ypatumus: internetiniai lošimai pakeitė visą sektorių ir taip susikūrė pasaulinė rinka be fizinių sienų. Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta 2011 m. žaliojoje knygoje⁽⁶⁴⁾, Komisija taip pat pažymi, kad internetinių lošimų sektorių yra būtina kontroliuoti siekiant apsaugoti vartotojus nuo galimų neigiamų internetinių lošimų padarinių. Turint omenyje įvairiais socialiniais tyrimais nustatytą reikšmingą priklausomybės nuo internetinių lošimų riziką⁽⁶⁵⁾, taip pat reikėtų skirti ypatingą dėmesį nepilnamečiams ir kitiems pažeidžiamiems asmenims, įskaitant mažas pajamas gaunančius lošėjus, lošėjus, kurie praeityje buvo priklausomi nuo lošimo, ir jaunos suaugusiuosius, kurie nežino apie riziką patirti su lošimu susijusių problemų. Siekiant apsaugoti šiuos galimus lošėjus, valstybės narės turėtų gebėti kontroliuoti internetinių lošimų sektorių: be kita ko, nustatyti amžiaus apribojimus arba privalomas licencijas, kontroliuoti mokėjimų vykdymo sistemas ir riboti internetinių lošimų rinkodarą arba reklamą.
- (122) Todėl Danijos reforma, po kurios buvo priimtas įstatymas, apie kurį pranešta, atitinka 2011 m. kovo 24 d. Europos Komisijos žaliojoje knygoje „Internetiniai lošimai vidaus rinkoje“ nustatytą tikslą prisidėti prie to, kad valstybėse narėse būtų sukurta internetinių lošimų teisinė sistema, kuri teiktų daugiau teisinio tikrumo visiems suinteresuotiesiems subjektams⁽⁶⁶⁾. Ši žalioji knyga buvo priimta atsižvelgiant į 2010 m. gruodžio mėn. Tarybos išvadą, kuriose pritarta Europos Komisijos plataus masto

⁽⁶²⁾ Žr. 60 išnašą.

⁽⁶³⁾ Europos Komisijos žalioji knyga „Internetiniai lošimai vidaus rinkoje“, Komisijos tarnybų darbinis dokumentas SEC(2011) 321, p. 9.

⁽⁶⁴⁾ Europos Komisijos žalioji knyga „Internetiniai lošimai vidaus rinkoje“, COM(2011) 128 galutinis, p. 19.

⁽⁶⁵⁾ Daugiau informacijos apie šiuos tyrimus pateikta Europos Komisijos žaliosios knygos „Internetiniai lošimai vidaus rinkoje“, COM(2011) 128 final, 19 ir tolesniuose puslapiuose.

⁽⁶⁶⁾ Europos Komisijos žalioji knyga „Internetiniai lošimai vidaus rinkoje“, COM(2011) 128 final, p. 7.

⁽⁶⁰⁾ Europos Komisijos žalioji knyga „Internetiniai lošimai vidaus rinkoje“, COM(2011) 128 galutinis, p. 8.

⁽⁶¹⁾ Europos Komisijos žalioji knyga „Internetiniai lošimai vidaus rinkoje“, Komisijos tarnybų darbinis dokumentas SEC(2011) 321, p. 10.

konsultacijoms dėl internetinių lošimų vidaus rinkoje, kurios teiktų galimybę pradėti išsamią diskusiją apie problemas, visų pirma susijusias su internetinių lošimų paslaugomis⁽⁶⁷⁾, ir į 2009 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją, kurioje Komisija buvo paraginta glaudžiai bendradarbiaudama su nacionalinėmis Vyriausybėmis ištirti tarpvalstybinio lošimų paslaugų teikimo ekonominį ir kitokį poveikį⁽⁶⁸⁾. Reikia pažymėti, kad įstatymu, apie kurį pranešta, įgyvendinama įstatymų reforma atitinka tikslus, kuriems pritaria Komisija, kuriais remiantis buvo pradėta pažeidimo tyrimo procedūra ir Danijos valdžios institucijoms 2007 m. kovo mėn. nusiųsta pagrįsta nuomonė⁽⁶⁹⁾.

- (123) Dėl išdėstytų priežasčių Komisija mano, kad Azartinių lošimų mokesčių įstatymas, apie kurį pranešta, atitinka aiškiai nustatytą bendruosius interesus atitinkantį tikslą su sąlyga, kad pagal jį bus liberalizuojama rinka ir Danijos bei užsienio internetinių lošimų veiklos vykdytojai, atitinkantys Danijos institucijų nustatytas privalomas licencijos išdavimo sąlygas, galės teikti paslaugas Danijos gyventojams.

7.2.2. Pagalba yra tinkama norimam tikslui pasiekti

- (124) Pagalbos priemonė yra laikoma reikalinga ir proporcinga, kai ji yra tinkama priemonė nustatytam bendruosius interesus atitinkančiam tikslui pasiekti, kai ji turi skatinamąjį poveikį pagalbos gavėjams ir kai dėl jos neatsiranda nepagrįstų konkurencijos iškraipymų.

Tinkama priemonė

- (125) Danijos Vyriausybė nusprendė liberalizuoti Danijos internetinių lošimų rinką ir neriboti išduodamų licencijų skaičiaus. Tačiau licencija bus išduodama tik jei bus tenkinamos nustatytos sąlygos, *inter alia*, dėl licencijos prašančios bendrovės vadovų patikimumo. Siekdama sėkmingai liberalizuoti rinką, Danijos Vyriausybė taip pat nusprendė sumažinti internetinių lošimų veiklos vykdytojų mokesčius, palikdama nepakeistus tik tuos mokesčių tarifus, kurie taikomi realių lošimų veiklos vykdytojams. Dėl šios priežasties buvo gauti skundai, kad internetinių lošimų veiklos vykdytojų mokesčio tarifo mažinimas nėra pats tinkamiausias sprendimas. Pavyzdžiui, liberalizavimo proceso tikslus būtų galima pasiekti mokėjimo ir ryšio blokavimo (angl. *ring-fencing*) priemonėmis nemažinant internetinių lošimų veiklos vykdytojų mokesčių tarifų. Todėl, pasak skundų pateikėjų, Danija galėjo nuspręsti užtikrinti, kad nelegalių internetinių

lošimų draudimas būtų vykdomas, blokuodama mokėjimus ir ryšius (domeno vardų sistemos filtravimas, interneto protokolo blokavimas ir mokėjimo blokavimas) arba ribodama išduodamų licencijų skaičių.

- (126) Kalbant apie blokavimo sistemas, Komisijos žaliwoje knygoje teigiama, kad blokavimo sistemų efektyvumas priklauso nuo iš anksto nustatyto ir atnaujinto blokuotinių objektų sąrašo, taip pat nuo programinės įrangos sistemų veiksmingumo. Tačiau, kaip pažymėjo Danijos valdžios institucijos, kyla abejonių, ar šiomis sistemomis būtų įmanoma pasiekti norimų rezultatų, nes lošėjai internete galėtų apeiti interneto blokavimo priemones pakeisdami naudojamas jungtis (angl. *ports*), o uždraudus tam tikrus mokėjimus gali būti blokuojami visiškai teisėti prekybos sandoriai, kurie nėra su statymais ir prizais susiję mokėjimai.

- (127) Internetinių lošimų licencijų skaičiaus ribojimo poveikis priklausytų nuo išduodamų licencijų skaičiaus. Jeigu būtų leidžiama išduoti nedaug licencijų, dėl mažo konkurentų skaičiaus sumažėtų konkurencija ir tai paveiktų pasiūlą, todėl vartotojai gali patirti daugiau išlaidų (nes būtų išmokami mažesni laimėjimai) negu tuo atveju, jei licencijų skaičius būtų neribojamas. Ribojant licencijų skaičių taip pat sumažėtų rinkoje esančių produktų įvairovė ir pablogėtų jų kokybė, o gamintojai būtų priversti skirti mažiau dėmesio vartotojų norams ir poreikiams⁽⁷⁰⁾. Jeigu būtų ribojamas licencijų skaičius, taip pat kiltų klausimų, pagal kokius kriterijus reikėtų nedirbtinai nustatyti licencijų skaičių, kurios institucijos ir kaip turi stebėti, kad būtų laikomasi licencijavimo reikalavimų, ir kokių veiksmų turi būti imamasi prieš nelegalią pasiūlą, t. y. kas turi imtis priemonių prieš nelegalių lošimų paslaugų teikimą⁽⁷¹⁾.

- (128) Komisija, atsižvelgdama į šiuos aspektus, mano, kad mažesnio mokesčio tarifo taikymas internetinių lošimų veiklai yra tinkama priemonė naujajame Azartinių lošimų įstatyme nustatytiems liberalizavimo tikslams pasiekti. Šia valstybės pagalbos priemone bus užtikrinama, kad internetinių lošimų veiklos vykdytojai, norintys teikti paslaugas Danijos gyventojams, prašytų išduoti licenciją ir laikytusi galiojančių nacionalinės teisės aktų.

Skatinamasis poveikis

- (129) Komisijos nuomone, nagrinėjama pagalbos priemonė gali pakeisti užsienio internetinių lošimų paslaugų teikėjų elgesį, nes mažesnis mokesčio tarifas yra paskata tokiems veiklos vykdytojams gauti licenciją Danijoje, taigi pirmą kartą pradėti legaliai teikti internetinių lošimų paslaugas.

⁽⁶⁷⁾ Išvados dėl lošimų ir lažybų veiklos organizavimo ES valstybėse narėse pagrindo, priimtos 3057-ame Konkurencingumo tarybos posėdyje Briuselyje 2010 m. gruodžio 10 d., Tarybos dokumentas Nr. 16884/10.

⁽⁶⁸⁾ 2009 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl azartinių lošimų internete patikimumo (2008/22125(INI)), P6–2009–0097. Joje nagrinėjami reklamos ir rinkodaros, nepilnamečių, sukčiavimo ir nusikalstamos veikos, sąžiningumo, socialinės atsakomybės, vartotojų apsaugos ir apmokestinimo klausimai.

⁽⁶⁹⁾ Žr. 7 punktą.

⁽⁷⁰⁾ Šveicarijos lyginamosios teisės instituto Lošimų paslaugų Europos Sąjungos vidaus rinkoje tyrimas, Europos Komisija, 2006 m., p. 1108.

⁽⁷¹⁾ Šveicarijos lyginamosios teisės institutas, *International vergleichende Analyse des Glücksspielwesens*, 2009 m., p. 18 (<http://mpk.rlp.de/mpkrlpde/sachthemen/studie-zum-gluecksspielwesens/>).

Pagalbos proporcingumas

- (130) Pagalba yra laikoma proporcinga tik tuo atveju, jeigu to paties elgesio pokyčio neįmanoma pasiekti teikiant mažiau pagalbos ir mažesniais išskaidymais. Pagalbos suma turėtų būti tik tokia, kokios pakaktų veiklai, kuriai teikiama pagalba, vykdyti. Šiuo atveju Komisija mano, kad Danijos valdžios institucijos, parengusios šią priemonę, sumažino galimą valstybės pagalbos sumą, o konkurencijos iškreipimai taikant šią priemonę bus minimalūs.
- (131) Danijos mokesčių ministerijos 2010 m. kovo 6 d. Danijos Parlamento politinių partijų vadovams pateiktame memorandume dėl būtino apmokestinimo lygio ⁽⁷²⁾ mažesnio mokesčio tarifo (20 % BLP) nustatymas internetiniams lošimams buvo pagrįstas šiais kriterijais:
- a) pagal Danijoje išduotas licencijas teikiamos lošimų paslaugos turėtų būti derinamos prie užsienio internetinių lošimų paslaugų teikėjų dabartinės pasiūlos, t. y. mokesčio tarifas turi būti koreguojamas atsižvelgiant į didelį užsienio lošimų paslaugų teikėjų išmokamų laimėjimų santykį, taip skatinant juos iš tikrųjų siekti gauti licenciją;
 - b) reikėtų didinti bendrą siūlomų lošimų skaičių taip didinant bendrą apyvartą;
 - c) lošimų produktai turėtų būti tokie patrauklūs, kad lošėjai nenorėtų lošti užsienio (nelegalių) veiklos vykdytojų interneto svetainėse;
 - d) siekiant užtikrinti, kad nelegalios veiklos vykdytojų interneto svetainėse loštų kuo mažiau žmonių, kartu su a–c punktuose nurodytomis priemonėmis reikėtų taikyti blokavimo priemones.
- (132) Šiame memorandume Danijos valdžios institucijos pažymi, kad Jungtinės Karalystės teisės aktuose, kuriuos reikėtų laikyti labai panašiais į Danijos lošimų įstatymus, nustatytas 15 % internetinių lošimų mokesčio tarifas. Danijos valdžios institucijų nuomone, internetinių lošimų mokesčio tarifas Danijoje galėtų būti didesnis negu Jungtinėje Karalystėje, nes Danija, kitaip negu Jungtinė Karalystė, nustatys papildomas blokavimo priemones, kad lošėjai turėtų mažiau galimybių lošti užsienio veiklos vykdytojų, neturinčių licencijos Danijoje, interneto svetainėse.
- (133) Danijos valdžios institucijos taip pat remiasi Prancūzijos ir Italijos pavyzdžiais: šios valstybės liberalizavo savo rinkas ir nustatė didesnius mokesčius negu Jungtinė Karalystė. Danijos valdžios institucijos pažymi, kad šių

valstybių rinkos yra kur kas didesnės negu Danijos rinka. Veiklos vykdytojų noras patekti į rinką gali labai priklausyti nuo tos rinkos dydžio, net jeigu toje rinkoje yra nustatytas didesnis mokesčio tarifas, nes veiklos pradžios naujoje rinkoje išlaidos visada yra didesnės negu patekimo į mažesnes rinkas išlaidos.

- (134) Memorandume pavaizduotas galimas mokesčio 15, 20 ir 25 % dydžio tarifų poveikis pajamoms, taip pat atsižvelgiant į galimus lošėjų lošimo įpročių pokyčius ir veiklos vykdytojų veiksmus. Šiame pavyzdyje padaryta išvada, kad net jeigu mokesčio tarifas bus 20 %, sąlygos bus pakankamai patrauklios, kad lošimų paslaugų teikėjai norėtų gauti licenciją Danijoje ir siūlyti lošėjams patrauklias paslaugas. Nustačius didesnę (t. y. 25 %) mokesčio tarifą padidėtų spaudimas išmokamų laimėjimų sumoms, todėl 25 % tarifo teigiamas poveikis pajamoms gali būti mažesnis negu 20 % tarifo.
- (135) Todėl Danijos teisėkūros institucija padarė išvadą, kad nustačius didesnę internetinių lošimų mokesčio tarifą lošėjams tikriausiai būtų teikiami mažiau patrauklūs lošimų produktai, todėl mažėtų apyvarta ir galimybė iškart gauti didesnes mokesčines pajamas liktų neišnaudota.
- (136) Danijos teisėkūros institucijos išvadas dėl tinkamo internetinių lošimų veiklos apmokestinimo dydžio taip pat patvirtina pramonės konsultacijų bendrovės ataskaita, kurioje nustatyta, kad nustačius 20 % mokesčio tarifą valstybė neprarastų pajamų, kurias ji gautų nenustačius tokio tarifo ⁽⁷³⁾. Šioje ataskaitoje pažymima, kad tai yra didžiausias ekonomiškai pagrįstas tarifas – didesniu tarifu būtų „garantuota nesėkmė“, t. y. mokesčio tarifas būtų paprasčiausiai per didelis, kad veiklos vykdytojai galėtų turėti perspektyvių verslo planų patekti į rinką. Nustačius didesnę tarifą mokesčines pajamas pradėtų mažėti.
- (137) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad internetinių lošimų veiklos vykdytojams taikomas 20 % mokesčio tarifas yra ne mažesnis negu būtina Azartinių lošimų įstatymo tikslams pasiekti. Todėl pagalbos priemonė atitinka Teisingumo Teismo praktikoje nustatytą proporcingumo reikalavimą.

7.2.3. Poveikis konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai

- (138) Vertinant pagalbos priemonės poveikį konkurencijai ir prekybai būtina skirti galimus valstybių narių tarpusavio prekybos iškreipimus nuo konkurencijos iškreipimų Danijoje, ypač atsižvelgiant į esamus realių lošimų veiklos vykdytojus.

⁽⁷²⁾ Žr. 38 punktą.

⁽⁷³⁾ H2 *Gambling Capital* atliktas nepriklausomas įvairių nuotolinių lošimų reguliavimo Nyderlanduose apmokestinimo ir licencijavimo modelių vertinimas, 2011 m. vasario mėn.

- (139) Neigiamas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai nėra tikėtinas. Azartinių lošimų įstatymu Danijos gyventojams suteikiama galimybė legaliai lošti licencijuotose internetinių lošimų interneto svetainėse. Šiose interneto svetainėse gali lankytis ne tik Danijoje, bet ir visose ES valstybėse narėse gyvenantys lošėjai, nepažeidžiant jų nacionalinės teisės aktuose nustatytų apribojimų. Nustačius internetinių lošimų veiklos vykdytojų mokesčio tarifą, kuris sudaro 20 % jų BLP, Danijos pagalbos priemonė iš esmės atitinka kitų valstybių narių, kurios jau pakeitė savo internetinių lošimų įstatymus, panašių mokesčių tarifus. Pavyzdžiui, Belgijoje ir Jungtinėje Karalystėje internetiniams lošimams taikomas 15 % BLP, o kitose valstybėse narėse – dar mažesni tarifai (pavyzdžiui, Estijoje – 5 % BLP, Latvijoje – 10 % BLP, Suomijoje – 8,25 % BLP). Didesnis mokesčio tarifas – 27 % BLP – nustatytas tik Slovakijoje.
- (140) Kalbant apie konkurencijos iškraipymą Danijoje, reikia pažymėti, kad nagrinėjama priemonė gali būti naudinga daugeliui įvairių Danijos ir užsienio internetinių lošimų veiklos vykdytojų, kuriems iki šiol buvo draudžiama teikti paslaugas Danijos gyventojams. Danija pateikė internetinių lošimų paslaugų teikėjų, kurie jau pareiškė ketinimą prašyti išduoti licenciją, sąrašą. Kadangi internetinių lošimų paslaugas iki šiol galėjo teikti tik valstybės kontroliuojama bendrovė, liberalizavimas padidins bendrą konkurenciją rinkoje.
- (141) Nors nagrinėjama priemonė yra valstybės pagalba ir jos įgyvendinimas gali turėti pasekmių esamiems realių lošimų veiklos vykdytojams, kuriems taikomas mokesčio tarifas siekia 75 % BLP, Komisijos nuomone, bendras priemonės įgyvendinimo rezultatas būtų teigiamas.
- (142) Kaip pirmiau paaiškinta, nustačius internetiniams lošimams tą patį mokesčio tarifą, kuris taikomas realių lošimų veiklos vykdytojams, susidarytų tokia padėtis, kad lošimų veiklos vykdytojai nesinaudotų galimybe teisėtai teikti lošimų paslaugas Danijos rinkoje, o lošėjai – naudotis tokiomis paslaugomis, todėl nebūtų pasiekti Azartinių lošimų įstatyme nustatyti bendrųjų interesų tikslai.
- (143) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad nagrinėjama priemonė yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

8. IŠVADA

- (144) Komisijos nuomone, įstatymu, apie kurį pranešta, iš valstybinių išteklių suteikiama mokestinė nauda internetinių lošimų veiklos vykdytojams. Ši priemonė laikoma *prima facie* atrankine priemone, nes pagal ją internetinių lošimų veiklos vykdytojai skiriami nuo realių lošimo namų veiklos vykdytojų, nors atsižvelgiant į šios priemonės tikslą abiejų rūšių veiklos vykdytojai yra panašioje faktinėje ir teisinėje padėtyje. Danijos valdžios institucijos neįrodė, kad įstatymo, apie kurį pranešta, *prima facie* atrankinį pobūdį galima pateisinti mokesčių sistemos logika. Todėl įstatymas, apie kurį pranešta, laikomas valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- (145) Tačiau Komisija mano, kad ši valstybės pagalba atitinka reikiamas sąlygas, kad ją būtų galima laikyti suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Priemonė C 35/10, kurią Danija planuoja įgyvendinti nustatydamą internetinių lošimų mokesčius Danijos azartinių lošimų mokesčių įstatyme, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

Todėl priemonę leidžiama įgyvendinti.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Danijos Karalystei.

Priimta Briuselyje 2011 m. rugsėjo 20 d.

Komisijos vardu

Joaquín ALMUNIA

Pirmininko pavaduotojas